

Den Europæiske Unions Tidende

L 323

Dansk udgave

Retsforskrifter

55. årgang

22. november 2012

Indhold

II Ikke-lovgivningsmæssige retsakter

INTERNATIONALE AFTALER

- ★ **Meddelelse om ikrafttrædelsen, mellem Den Europæiske Union og Kongeriget Norge, af ordningen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island, Fyrstendømmet Liechtenstein, Kongeriget Norge og Det Schweiziske Forbund om disse staters deltagelse i arbejdet i de udvalg, der bistår Europa-Kommissionen i udøvelsen af dens gennemførelsesbeføjelser, hvad angår gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengenreglerne** 1

FORORDNINGER

- ★ **Rådets forordning (EU) nr. 1088/2012 af 20. november 2012 om fastsættelse for 2013 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen** 2
- ★ **Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1089/2012 af 19. november 2012 om tarifiering af varer i den kombinerede nomenklatur** 10

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1090/2012 af 21. november 2012 om faste importværdier med henblik på fastsættelse af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager 12

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1091/2012 af 21. november 2012 om fastsættelse af den tildelingskoefficient, der skal anvendes på importlicensansøgninger indgivet fra den 9. november til den 16. november 2012 i forbindelse med delkontingent III inden for rammerne af det toldkontingent for blød hvede af anden kvalitet end høj kvalitet, der blev åbnet ved forordning (EF) nr. 1067/2008 14

Pris: 3 EUR

(Fortsættes på omslagets anden side)

DA

De akter, hvis titel er trykt med magre typer, er løbende retsakter inden for landbrugspolitikken og har normalt en begrænset gyldighedsperiode.

Titlen på alle øvrige akter er trykt med fede typer efter en asterisk.

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1092/2012 af 21. november 2012 om ændring af de repræsentative priser og den tillægsimporttold for visse produkter inden for sukkersektoren, der er fastsat ved gennemførelsesforordning (EU) nr. 892/2012 for produktionsåret 2012/13	15
--	----

AFGØRELSER

2012/713/EU:

★ Rådets afgørelse af 13. november 2012 om Litauens elektroniske udveksling af oplysninger fra køretøjsregistre	17
---	----

2012/714/EU:

★ Kommissionens afgørelse af 21. november 2012 om bekræftelse af Litauens deltagelse i et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation	18
--	----

III *Andre retsakter*

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE

★ EFTA-Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 206/11/KOL af 29. juni 2011 om realkreditlansordningen (Island)	20
★ EFTA-Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 232/11/KOL af 13. juli 2011 om anmeldelsen af salget af jord på Nesøyveien 8, gnr. 32 bnr. 17, i Asker kommune (Norge)	32

II

(Ikke-lovgivningsmæssige retsakter)

INTERNATIONALE AFTALER

Meddelelse om ikrafttrædelsen, mellem Den Europæiske Union og Kongeriget Norge, af ordningen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island, Fyrstendømmet Liechtenstein, Kongeriget Norge og Det Schweiziske Forbund om disse staters deltagelse i arbejdet i de udvalg, der bistår Europa-Kommissionen i udøvelsen af dens gennemførelsesbeføjelser, hvad angår gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengenreglerne

Ovennævnte ordning ⁽¹⁾ blev undertegnet den 22. september 2011 i Bruxelles. Da de procedurer, der er nødvendige for ikrafttrædelsen af denne ordning mellem Den Europæiske Union og Kongeriget Norge, blev afsluttet den 31. oktober 2012, vil denne ordning, for så vidt angår Kongeriget Norge, træde i kraft den 1. december 2012 i overensstemmelse med ordningens artikel 7.

⁽¹⁾ EUT L 103 af 13.4.2012, s. 4.

FORORDNINGER

RÅDETS FORORDNING (EU) Nr. 1088/2012

af 20. november 2012

om fastsættelse for 2013 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 43, stk. 3,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ifølge Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 af 20. december 2002 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik ⁽¹⁾ skal der fastsættes foranstaltninger for adgang til farvande og ressourcer og for bæredygtigt fiskeri under hensyntagen til den foreliggende videnskabelige, tekniske og økonomiske rådgivning, herunder især rapporten fra Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF), samt i lyset af eventuel rådgivning modtaget fra rådgivende regionale råd.
- (2) Det påhviler Rådet at vedtage foranstaltninger vedrørende fastsættelse og fordeling af fiskerimuligheder opdelt på fiskerier eller fiskerigrupper, herunder visse funktionelt tilknyttede betingelser, hvor det er relevant. Fiskerimuligheder bør fordeles mellem medlemsstaterne på en sådan måde, at hver medlemsstat sikres en relativ stabilitet i fiskeriet for hver bestand eller for hvert fiskeri, og med behørig hensyntagen til den fælles fiskeripolitikens mål som fastsat i forordning (EF) nr. 2371/2002.
- (3) De samlede tilladte fangstmængder (TAC'erne) bør fastlægges på grundlag af den foreliggende videnskabelige rådgivning, idet der tages hensyn til biologiske og samfundsøkonomiske aspekter, samtidig med at der sikres en retfærdig behandling af de forskellige fiskerisektorer, og til de synspunkter, der fremsættes under

høringen af interesseparterne, herunder navnlig under møderne med Den Rådgivende Komité for Fiskeri og Akvakultur og de berørte rådgivende regionale råd.

- (4) For bestande, som er underlagt specifikke flerårige planer, bør fiskerimulighederne fastsættes i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i disse planer. Fangst- og fiskeriindsatsbegrænsninger for torskbestanden i Østersøen bør derfor fastlægges i overensstemmelse med reglerne i Rådets forordning (EF) nr. 1098/2007 af 18. september 2007 om en flerårig plan for torskbestandene i Østersøen og fiskeriet, der udnytter disse bestande ⁽²⁾ («planen for østersøtorsk»).
- (5) I lyset af den seneste videnskabelige rådgivning kan der indføres fleksibilitet i forvaltningen af fiskeriindsatsen for torskbestande i Østersøen uden at bringe målene for planen for østersøtorsk i fare og uden at forårsage en stigning i fiskeridødeligheden. En sådan fleksibilitet vil give mulighed for mere effektiv forvaltning af fiskeriindsatsen, hvor kvoterne ikke er ligeligt fordelt på en medlemsstats flåde, og vil lette hurtige reaktioner på udveksling af kvoter. Det bør derfor være muligt for en medlemsstat at tildele yderligere dage ude af havn til et fartøj, der fører dens flag, når et tilsvarende antal dage ude af havn fratages andre fartøjer, der fører den pågældende medlemsstats flag.
- (6) Udnyttelsen af de fiskerimuligheder, der fastsættes ved nærværende forordning, bør være underlagt Rådets forordning (EF) nr. 1224/2009 af 20. november 2009 om oprettelse af en EF-kontrolordning med henblik på at sikre overholdelse af reglerne i den fælles fiskeripolitik ⁽³⁾, herunder navnlig bestemmelser om registrering af fangster og fiskeriindsats og meddelelse af data om opbrugte fiskerimuligheder. Det er derfor nødvendigt at præcisere, hvilke koder vedrørende landinger af bestande, der er omfattet af nærværende forordning, og som medlemsstaterne skal anvende, når de indsender data til Kommissionen.
- (7) I overensstemmelse med Rådets forordning (EF) nr. 847/96 af 6. maj 1996 om supplerende betingelser for forvaltningen af TAC og kvoter fra år til år ⁽⁴⁾ er det nødvendigt at fastslå, hvilke bestande der omfattes af de forskellige foranstaltninger, der er fastsat i nævnte forordning.

⁽¹⁾ EFT L 358 af 31.12.2002, s. 59.

⁽²⁾ EUT L 248 af 22.9.2007, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 343 af 22.12.2009, s. 1.

⁽⁴⁾ EFT L 115 af 9.5.1996, s. 3.

- (8) For at undgå en afbrydelse af fiskeriaktiviteterne og sikre EU-fiskernes livsgrundlag er det vigtigt at åbne for disse fiskerier fra den 1. januar 2013. Nærværende forordning bør på grund af sin hastende karakter træde i kraft umiddelbart efter offentliggørelsen —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

KAPITEL I

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 1

Genstand

Denne forordning fastsætter for 2013 fiskerimulighederne for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen.

Artikel 2

Anvendelsesområde

Denne forordning gælder for EU-fartøjer, der fisker i Østersøen.

Artikel 3

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- a) »Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) områder«: de geografiske områder, der er specificeret i bilag I til Rådets forordning (EF) nr. 2187/2005 af 21. december 2005 om bevarelse af fiskeressourcerne i Østersøen, Bælterne og Øresund gennem tekniske foranstaltninger ⁽¹⁾
- b) »Østersøen«: ICES-underområde 22-32
- c) »EU-fartøj«: et fiskerifartøj, der fører en medlemsstats flag og er registreret i Unionen
- d) »samlet tilladt fangstmængde (TAC)«: den mængde, der hvert år kan tages af hver bestand
- e) »kvote«: en andel af den TAC, som er tildelt Unionen, en medlemsstat eller et tredjeland
- f) »dage ude af havn«: enhver sammenhængende periode på 24 timer eller del deraf, hvor et fartøj er ude af havn.

⁽¹⁾ EUT L 349 af 31.12.2005, s. 1.

KAPITEL II

FISKERIMULIGHEDER

Artikel 4

TAC'er og fordeling heraf

TAC'erne, kvoterne og de dertil funktionelt knyttede betingelser, hvor det er relevant, er fastsat i bilag I.

Artikel 5

Særlige fordelingsbestemmelser

1. Den fordeling af fiskerimuligheder mellem medlemsstaterne, der er fastsat ved denne forordning, er ikke til hinder for:

- a) udveksling, jf. artikel 20, stk. 5, i forordning (EF) nr. 2371/2002
- b) omfordeling, jf. artikel 37 i forordning (EF) nr. 1224/2009
- c) supplerende landing, jf. artikel 3 i forordning (EF) nr. 847/96
- d) tilbageholdelse af mængder, jf. artikel 4 i forordning (EF) nr. 847/96
- e) nedsættelse, jf. artikel 37, 105, 106 og 107 i forordning (EF) nr. 1224/2009.

2. Medmindre andet er anført i bilag I til nærværende forordning, finder artikel 3 i forordning (EF) nr. 847/96 anvendelse på bestande, der er underlagt en præventiv TAC, og artikel 3, stk. 2 og 3, samt artikel 4 i nævnte forordning finder anvendelse på bestande, der er underlagt en analytisk TAC.

Artikel 6

Betingelser for landing af fangster og bifangster

Fisk fra bestande, som der er fastsat fangstbegrænsninger for, må kun opbevares om bord eller landes, hvis fangsterne er taget af fartøjer fra en medlemsstat, der har en kvote, og denne kvote ikke er opbrugt.

Artikel 7

Fiskeriindsatsbegrænsninger

1. Fiskeriindsatsbegrænsninger er fastsat i bilag II.
2. De i stk. 1 omhandlede begrænsninger finder også anvendelse på ICES-underområde 27 og 28.2, medmindre Kommissionen i overensstemmelse med artikel 29, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1098/2007 har besluttet at udelukke disse underområder fra begrænsningerne i artikel 8, stk. 1, litra b), artikel 8, stk. 3, 4 og 5, og artikel 13 i nævnte forordning.
3. De i stk. 1 omhandlede begrænsninger finder ikke anvendelse på ICES-underområde 28.1, medmindre Kommissionen i overensstemmelse med artikel 29, stk. 4, i forordning (EF) nr. 1098/2007 har besluttet, at begrænsningerne i artikel 8, stk. 1, litra b), og artikel 8, stk. 3, 4 og 5, i forordning (EF) nr. 1098/2007 finder anvendelse for dette underområde.

KAPITEL III

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

*Artikel 8***Dataindberetning**

Når medlemsstaterne i henhold til artikel 33 og 34 i forordning (EF) nr. 1224/2009 sender Kommissionen data om de landede fangstmængder af de enkelte bestande, skal de anvende de bestandskoder, som er fastsat i bilag I til nærværende forordning.

*Artikel 9***Ikrafttræden**

Denne forordning træder i kraft på dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den anvendes fra den 1. januar 2013.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. november 2012.

På Rådets vegne
A. D. MAVROYIANNIS
Formand

BILAG I

TAC'ER FOR EU-FARTØJER I OMRÅDER, HVOR DER GÆLDER TAC'ER ANGIVET PR. ART OG PR. OMRÅDE

I nedenstående skemaer fastsættes TAC'er og kvoter (i tons levende vægt, medmindre andet er angivet) for hver bestand og i givet fald de betingelser, der funktionelt er knyttet dertil.

Medmindre andet er angivet, er henvisningerne til fiskeriområder henvisninger til ICES-områder.

Fiskebestandene er for hvert område anført i alfabetisk rækkefølge efter arternes latinske navne.

Med henblik på anvendelsen af denne forordning gives nedenfor en sammenlignende oversigt over de latinske navne og de almindeligt anvendte navne:

Videnskabeligt navn	Alfa-3-kode	Almindeligt anvendt navn
<i>Clupea harengus</i>	HER	Sild
<i>Gadus morhua</i>	COD	Torsk
<i>Pleuronectes platessa</i>	PLE	Rødspætte
<i>Salmo salar</i>	SAL	Laks
<i>Sprattus sprattus</i>	SPR	Brisling

Art: Sild <i>Clupea harengus</i>	Område: Underområde 30-31 HER/3D30., HER/3D31.
Finland	86 905
Sverige	19 095
Unionen	106 000
TAC	106 000
	Analytisk TAC

Art: Sild <i>Clupea harengus</i>	Område: Underområde 22-24 HER/3B23., HER/3C22., HER/3D24.
Danmark	3 617
Tyskland	14 234
Finland	2
Polen	3 357
Sverige	4 590
Unionen	25 800
TAC	25 800
	Analytisk TAC Artikel 3 i forordning (EF) nr. 847/96 anvendes ikke. Artikel 4 i forordning (EF) nr. 847/96 anvendes ikke.

Art: Sild <i>Clupea harengus</i>	Område: EU-farvande i underområde 25-27, 28.2, 29 og 32 HER/3D25., HER/3D26., HER/3D27., HER/3D28.2, HER/3D29., HER/3D32.
Danmark	1 984
Tyskland	526
Estland	10 131
Finland	19 776
Letland	2 500
Litauen	2 633
Polen	22 468
Sverige	30 162
Unionen	90 180
TAC	Ikke relevant
Analytisk TAC	
Art: Sild <i>Clupea harengus</i>	Område: Underområde 28.1 HER/03D.RG.
Estland	14 120
Letland	16 456
Unionen	30 576
TAC	30 576
Analytisk TAC	
Art: Torsk <i>Gadus morhua</i>	Område: EU-farvande i underområde 25-32 COD/3D25., COD/3D26., COD/3D27., COD/3D28., COD/3D29., COD/3D30., COD/3D31., COD/3D32.
Danmark	14 143
Tyskland	5 626
Estland	1 378
Finland	1 082
Letland	5 259
Litauen	3 464
Polen	16 285
Sverige	14 328
Unionen	61 565
TAC	Ikke relevant
Analytisk TAC	

Art: Torsk <i>Gadus morhua</i>	Område: Underområde 22-24 COD/3B23., COD/3C22., COD/3D24.	
Danmark	8 749	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> Analytisk TAC Artikel 3 i forordning (EF) nr. 847/96 anvendes ikke. Artikel 4 i forordning (EF) nr. 847/96 anvendes ikke. </div>
Tyskland	4 277	
Estland	194	
Finland	172	
Letland	724	
Litauen	469	
Polen	2 341	
Sverige	3 117	
Unionen	20 043	
TAC	20 043	
Art: Rødspætte <i>Pleuronectes platessa</i>	Område: EU-farvande i underområde 22-32 PLE/3B23., PLE/3C22., PLE/3D24., PLE/3D25., PLE/3D26., PLE/3D27., PLE/3D28., PLE/3D29., PLE/3D30., PLE/3D31., PLE/3D32.	
Danmark	2 443	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> Præventiv TAC </div>
Tyskland	271	
Polen	511	
Sverige	184	
Unionen	3 409	
TAC	3 409	

Art: Laks <i>Salmo salar</i>	Område: EU-farvande i underområde 22-31 SAL/3B23., SAL/3C22., SAL/3D24., SAL/3D25., SAL/3D26., SAL/3D27., SAL/3D28., SAL/3D29., SAL/3D30., SAL/3D31.
Danmark	22 538 ⁽¹⁾
Tyskland	2 508 ⁽¹⁾
Estland	2 291 ⁽¹⁾
Finland	28 103 ⁽¹⁾
Letland	14 335 ⁽¹⁾
Litauen	1 685 ⁽¹⁾
Polen	6 837 ⁽¹⁾
Sverige	30 465 ⁽¹⁾
Unionen	108 762 ⁽¹⁾
TAC	Ikke relevant

Analytisk TAC
 Artikel 3 i forordning (EF) nr. 847/96
 anvendes ikke.
 Artikel 4 i forordning (EF) nr. 847/96
 anvendes ikke.

⁽¹⁾ Antal fisk.

Art: Laks <i>Salmo salar</i>	Område: EU-farvande i underområde 32 SAL/3D32.
Estland	1 581 ⁽¹⁾
Finland	13 838 ⁽¹⁾
Unionen	15 419 ⁽¹⁾
TAC	Ikke relevant

Præventiv TAC

⁽¹⁾ Antal fisk.

Art: Brisling <i>Sprattus sprattus</i>	Område: EU-farvande i underområde 22-32 SPR/3B23., SPR/3C22., SPR/3D24., SPR/3D25., SPR/3D26., SPR/3D27., SPR/3D28., SPR/3D29., SPR/3D30., SPR/3D31., SPR/3D32.
Danmark	24 659 ⁽¹⁾
Tyskland	15 622 ⁽¹⁾
Estland	28 634 ⁽¹⁾
Finland	12 908 ⁽¹⁾
Letland	34 583 ⁽¹⁾
Litauen	12 510 ⁽¹⁾
Polen	73 392 ⁽¹⁾
Sverige	47 670 ⁽¹⁾
Unionen	249 978
TAC	Ikke relevant
	Analytisk TAC

⁽¹⁾ Mindst 92 % af landingerne, der fratrækkes kvoten, skal bestå af brisling. Bifangster af sild skal fratrækkes de resterende 8 % af kvoten (HER/*3BCDC).

BILAG II

FISKERIINDSATSBEGRÆNSNINGER

1. Medlemsstaterne tildeler de fartøjer, der fører deres flag og fisker med trawl, snurrevod eller lignende redskaber med en maskestørrelse på mindst 90 mm eller med garn, indfiltringsnet eller toggergarn med en maskestørrelse på mindst 90 mm eller med bundforankrede liner eller langliner bortset fra flydende langliner eller håndliner eller jigggingudstyr, retten til at være indtil:
 - a) 163 dage ude af havn i ICES-underområde 22-24, undtagen i perioden fra den 1. til den 30. april, når artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 1098/2007 anvendes, og
 - b) 160 dage ude af havn i ICES-underområde 25-28 undtagen i perioden fra den 1. juli til den 31. august, når artikel 8, stk. 1, litra b), i forordning (EF) nr. 1098/2007 anvendes.
2. Det maksimale antal dage ude af havn om året, hvor et fartøj må opholde sig i de to områder som omhandlet i punkt 1, litra a) og b), og fiske med de i punkt 1 specificerede redskaber, må ikke overstige det højeste antal dage ude af havn, der er tildelt for et af disse to områder.
3. Som undtagelse fra punkt 1 og 2, og hvor effektiv forvaltning af fiskerimuligheder gør det påkrævet, kan en medlemsstat tildele fartøjer, der fører dens flag, retten til yderligere dage ude af havn, forudsat at et tilsvarende antal dage ude af havn fratages andre fartøjer, der fører dens flag, der er underlagt begrænsning af fiskeriindsatsen i det samme område, og hvor kapaciteten udtrykt i kW for hvert af donorfartøjerne er mindst den samme som for modtagerfartøjet. Antallet af modtagerfartøjer kan ikke overstige 15 % af det samlede antal fartøjer i den pågældende medlemsstat som anført i punkt 1.

KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESFORORDNING (EU) Nr. 1089/2012**af 19. november 2012****om tarifiering af varer i den kombinerede nomenklatur**

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Rådets forordning (EØF) nr. 2658/87 af 23. juli 1987 om told- og statistiknomenklaturen og den fælles toldtarif⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 1, litra a), og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) For at sikre en ensartet anvendelse af den kombinerede nomenklatur, der er knyttet som bilag til forordning (EØF) nr. 2658/87, bør der vedtages bestemmelser vedrørende tarifieringen af de i bilaget omhandlede varer.
- (2) Forordning (EØF) nr. 2658/87 har fastsat almindelige tarifieringsbestemmelser vedrørende den kombinerede nomenklatur. Disse bestemmelser finder også anvendelse ved fortolkningen af enhver anden nomenklatur, der helt eller delvis er baseret på den kombinerede nomenklatur, eller som tilføjer yderligere underopdelinger, og som er fastlagt på grundlag af specifikke EU-forskrifter med henblik på anvendelsen af tarifmæssige eller andre foranstaltninger vedrørende samhandelen med varer.
- (3) Ifølge de almindelige bestemmelser bør varerne i kolonne 1 i tabellen i bilaget tariferes under den KN-kode, der er anført i kolonne 2 ud fra den begrundelse, der er anført i kolonne 3.

(4) Det er hensigtsmæssigt, at bindende tarifieringsoplysninger, der er meddelt af medlemsstaternes toldmyndigheder i forbindelse med tarifiering af varer i den kombinerede nomenklatur, og som ikke er i overensstemmelse med EU-retten fastsat i denne forordning, fortsat kan påberåbes af modtageren i henhold til bestemmelserne i artikel 12, stk. 6, i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks⁽²⁾ i et tidsrum på tre måneder.

(5) Foranstaltningerne i denne forordning er i overensstemmelse med udtalelse fra Toldkodeksudvalget —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

De varer, der er anført i kolonne 1 i skemaet i bilaget, tariferes i den kombinerede nomenklatur i den i kolonne 2 i skemaet nævnte KN-kode.

Artikel 2

Bindende tarifieringsoplysninger meddelt af medlemsstaternes toldmyndigheder, som ikke er i overensstemmelse med EU-retten fastsat i denne forordning, kan fortsat påberåbes i henhold til bestemmelserne i artikel 12, stk. 6, i forordning (EØF) nr. 2913/92 i et tidsrum på tre måneder.

Artikel 3

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 19. november 2012.

På Kommissionens vegne
For formanden
Algirdas ŠEMETA
Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EFT L 256 af 7.9.1987, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 302 af 19.10.1992, s. 1.

BILAG

Varebeskrivelse	Tarifering (KN-kode)	Begrundelse
(1)	(2)	(3)
<p>Et elektronisk apparat (»multiswitch«) i et kabinet, der måler 26 × 12 × 7 cm og er udstyret med følgende grænseflader:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 4 indgange til mellemfrekvens med niveaujustering til low noise block-down-converter (LNB). — 1 indgang med niveaujustering til jordbase-rede tv-antenner — 4 udgange til tilslutning af satellitmodtagere <p>Det har en indbygget forstærker til at kompensere for kablets signaltab.</p> <p>Apparatet er beregnet til brug i flerabonnementsystemer til tv-modtagelse via satellit — f.eks. »quad LNB«-systemer. Det gør det muligt for flere satellitmodtagere at modtage forskellige satellitsignaler via én parabolantenne, men signalerne bliver hverken konverteret eller ændret i apparatet.</p> <p>Apparatet gør det også muligt at distribuere et jordbaseret tv-signal.</p>	8543 70 90	<p>Tarifering i henhold til almindelig tarifieringsbestemmelse 1 og 6 vedrørende den kombinerede nomenklatur og teksten til KN-kode 8543, 8543 70 og 8543 70 90.</p> <p>Da apparatet kun kan distribuere tv-signaler, og da parabolantennen kan fungere uden apparatet, anses det ikke som væsentligt for antennen funktion. Tarifiering som en del af en antenne under pos. 8529 er derfor udelukket.</p> <p>Derfor tariferes apparatet under KN-kode 8543 70 90 som et apparat med selvstændig funktion, ikke andetsteds tariferet i kapitel 85.</p>

KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESFORORDNING (EU) Nr. 1090/2012**af 21. november 2012****om faste importværdier med henblik på fastsættelse af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager**

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 af 22. oktober 2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) ⁽¹⁾,under henvisning til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 af 7. juni 2011 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 for så vidt angår frugt og grøntsager og forarbejdede frugter og grøntsager ⁽²⁾, særlig artikel 136, stk. 1, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ved gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 fastsættes der på basis af resultatet af de multilaterale handelsforhandlinger under Uruguay-runden kriterier for

Kommissionens fastsættelse af faste importværdier for tredjelande for de produkter og perioder, der er anført i del A i bilag XVI til nævnte forordning.

- (2) Der beregnes hver arbejdsdag en fast importværdi i henhold til artikel 136, stk. 1, i gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 under hensyntagen til varierende daglige data. Derfor bør nærværende forordning træde i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

De faste importværdier som omhandlet i artikel 136 i gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011 fastsættes i bilaget til nærværende forordning.

*Artikel 2*Denne forordning træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 21. november 2012.

*På Kommissionens vegne
For formanden*José Manuel SILVA RODRÍGUEZ
*Generaldirektør for landbrug
og udvikling af landområder*

⁽¹⁾ EUT L 299 af 16.11.2007, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 157 af 15.6.2011, s. 1.

BILAG

Faste importværdier med henblik på fastsættelse af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager

(EUR/100 kg)

KN-kode	Tredjelandskode ⁽¹⁾	Fast importværdi
0702 00 00	AL	35,4
	MA	46,4
	MK	32,3
	TN	73,5
	TR	69,6
	ZZ	51,4
0707 00 05	AL	56,9
	EG	209,3
	MK	42,0
	TR	119,2
	ZZ	106,9
0709 93 10	MA	129,8
	TR	103,8
	ZZ	116,8
0805 20 10	MA	91,9
	ZZ	91,9
0805 20 30, 0805 20 50, 0805 20 70, 0805 20 90	CN	65,5
	HR	57,9
	TR	83,0
	ZA	193,6
	ZZ	100,0
0805 50 10	TR	86,1
	ZA	49,1
	ZZ	67,6
0808 10 80	CA	156,2
	CN	79,8
	MK	37,9
	US	174,2
	ZA	128,2
	ZZ	115,3
0808 30 90	CN	76,4
	TR	106,9
	US	136,8
	ZZ	106,7

⁽¹⁾ Landefortegnelse fastsat ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1833/2006 (EUT L 354 af 14.12.2006, s. 19). Koden »ZZ« = »anden oprindelse«.

KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESFORORDNING (EU) Nr. 1091/2012

af 21. november 2012

om fastsættelse af den tildelingskoefficient, der skal anvendes på importlicensansøgninger indgivet fra den 9. november til den 16. november 2012 i forbindelse med delkontingent III inden for rammerne af det toldkontingent for blød hvede af anden kvalitet end høj kvalitet, der blev åbnet ved forordning (EF) nr. 1067/2008

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 af 22. oktober 2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen)⁽¹⁾,

under henvisning til Kommissionens forordning (EF) nr. 1301/2006 af 31. august 2006 om fælles regler for administration af toldkontingenter for import af landbrugsprodukter på grundlag af en importlicensordning⁽²⁾, særlig artikel 7, stk. 2, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1067/2008⁽³⁾ er der åbnet et samlet årligt toldkontingent for import af 3 112 030 ton blød hvede af anden kvalitet end høj kvalitet. Kontingentet er opdelt i fire delkontingenter.
- (2) I artikel 3, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1067/2008 er delkontingent III (løbenummer 09.4125) opdelt i fire kvartalsperioder og fastsat til 594 596 tons for delperiode 4, for perioden fra den 1. oktober til den 31. december 2012.
- (3) Det fremgår af den meddelelse, der er indsendt i henhold til artikel 4, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1067/2008, at de ansøgninger, der er indgivet fra den 9. november 2012, kl. 13, til den 16. november 2012, kl. 13, belgisk tid, jf. artikel 4, stk. 1, andet afsnit, i nævnte forordning, vedrører større mængder end dem, der er disponible.

Det bør derfor fastsættes, i hvilket omfang der kan udstedes importlicenser, idet der fastsættes en tildelingskoefficient, der skal anvendes på de mængder, der er ansøgt om.

- (4) Endvidere bør der for indeværende kontingentperiode ikke længere udstedes importlicenser inden for rammerne af delkontingent III som fastsat i forordning (EF) nr. 1067/2008.
- (5) For at sikre en effektiv forvaltning af proceduren for udstedelse af importlicenser bør denne forordning træde i kraft umiddelbart efter offentliggørelsen —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

1. På grundlag af de ansøgninger om importlicens, der er indgivet i perioden fra den 9. november 2012, kl. 13, til den 16. november 2012, kl. 13, belgisk tid, inden for rammerne af delkontingent III som fastsat i artikel 3, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1067/2008, udstedes der licenser for de mængder, der er ansøgt om, efter anvendelse af en tildelingskoefficient på 50 %.

2. Udstedelsen af licenser for de mængder, der er ansøgt om fra den 16. november 2012, kl. 13, belgisk tid, inden for rammerne af delkontingent III som fastsat i forordning (EF) nr. 1067/2008, artikel 3, stk. 1, suspenderes for indeværende kontingentperiode.

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 21. november 2012.

På Kommissionens vegne
For formanden

José Manuel SILVA RODRÍGUEZ

Generaldirektør for landbrug
og udvikling af landdistrikter

⁽¹⁾ EUT L 299 af 16.11.2007, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 238 af 1.9.2006, s. 13.

⁽³⁾ EUT L 290 af 31.10.2008, s. 3.

KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESFORORDNING (EU) Nr. 1092/2012**af 21. november 2012****om ændring af de repræsentative priser og den tillægsimporttold for visse produkter inden for sukkersektoren, der er fastsat ved gennemførelsesforordning (EU) nr. 892/2012 for produktionsåret 2012/13**

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 af 22. oktober 2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) ⁽¹⁾,under henvisning til Kommissionens forordning (EF) nr. 951/2006 af 30. juni 2006 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 318/2006 for så vidt angår handel med tredjelande inden for sukkersektoren ⁽²⁾, særlig artikel 36, stk. 2, andet afsnit, andet punktum, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) De repræsentative priser og tillægsimporttolden for hvidt sukker, råsukker og visse sirupper for produktionsåret 2012/13 er fastsat ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 892/2012 ⁽³⁾. Disse priser og beløb blev senest ændret ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1087/2012 ⁽⁴⁾.

- (2) De oplysninger, som Kommissionen for tiden råder over, medfører, at de pågældende priser og beløb skal ændres efter artikel 36 forordning (EF) nr. 951/2006.

- (3) For at sikre at foranstaltningen finder anvendelse så hurtigt som muligt, efter de opdaterede data er blevet gjort tilgængelige, bør denne forordning træde i kraft på dagen for offentliggørelsen —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Artikel 1

De repræsentative priser og tillægsimporttolden for de produkter, der er omhandlet i artikel 36 i forordning (EF) nr. 951/2006, og fastsat ved gennemførelsesforordning (EU) nr. 892/2012 for produktionsåret 2012/13, ændres og er anført i bilaget til nærværende forordning.

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 21. november 2012.

*På Kommissionens vegne
For formanden*

José Manuel SILVA RODRÍGUEZ
*Generaldirektør for landbrug
og udvikling af landdistrikter*

⁽¹⁾ EUT L 299 af 16.11.2007, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 178 af 1.7.2006, s. 24.

⁽³⁾ EUT L 263 af 28.9.2012, s. 37.

⁽⁴⁾ EUT L 322 af 21.11.2012, s. 6.

BILAG

De ændrede repræsentative priser og den ændrede tillægsimporttold for hvidt sukker, rå sukker og produkter i KN-kode 1702 90 95, der er gældende fra den 22. november 2012

(EUR)

KN-kode	Repræsentativ pris pr. 100 kg netto af det pågældende produkt	Tillægstold pr. 100 kg netto af det pågældende produkt
1701 12 10 ⁽¹⁾	36,41	0,23
1701 12 90 ⁽¹⁾	36,41	3,68
1701 13 10 ⁽¹⁾	36,41	0,36
1701 13 90 ⁽¹⁾	36,41	3,98
1701 14 10 ⁽¹⁾	36,41	0,36
1701 14 90 ⁽¹⁾	36,41	3,98
1701 91 00 ⁽²⁾	40,96	5,18
1701 99 10 ⁽²⁾	40,96	2,05
1701 99 90 ⁽²⁾	40,96	2,05
1702 90 95 ⁽³⁾	0,41	0,27

⁽¹⁾ Fastsættelse for standardkvaliteten som defineret i bilag IV, punkt III, til forordning (EF) nr. 1234/2007.⁽²⁾ Fastsættelse for standardkvaliteten som defineret i bilag IV, punkt II, til forordning (EF) nr. 1234/2007.⁽³⁾ Fastsættelse pr. 1 % af indhold af saccharose.

AFGØRELSER

RÅDETS AFGØRELSE

af 13. november 2012

om Litauens elektroniske udveksling af oplysninger fra køretøjsregistre

(2012/713/EU)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til Rådets afgørelse 2008/615/RIA af 23. juni 2008 om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet ⁽¹⁾, særlig artikel 25,

under henvisning til Rådets afgørelse 2008/616/RIA af 23. juni 2008 om gennemførelse af afgørelse 2008/615/RIA ⁽²⁾, særlig artikel 20 og kapitel 4 i bilaget, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I henhold til protokollen om overgangsbestemmelser, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union, til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab, bevares retsvirkningerne af retsakter, der er vedtaget af Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer inden Lissabontraktatens ikrafttræden, så længe disse retsakter ikke er ophævet, annulleret eller ændret i medfør af traktaterne.
- (2) Artikel 25 i afgørelse 2008/615/RIA finder derfor anvendelse, og Rådet afgør med enstemmighed, om medlemsstaterne har gennemført bestemmelserne i nævnte afgørelses kapitel 6.
- (3) Artikel 20 i afgørelse 2008/616/RIA bestemmer, at afgørelser som omhandlet i artikel 25, stk. 2, i afgørelse 2008/615/RIA træffes på grundlag af en evalueringsrapport, der baseres på et spørgeskema. For så vidt angår elektronisk dataudveksling i henhold til kapitel 2 i afgørelse 2008/615/RIA skal evalueringsrapporten baseres på et evalueringsbesøg og en forsøgsfase.
- (4) I henhold til kapitel 4, punkt 1.1, i bilaget til afgørelse 2008/616/RIA vedrører det spørgeskema, der udarbejdes af den relevante arbejdsgruppe i Rådet, hver af de elektroniske dataudvekslinger, og det skal besvares af en medlemsstat, så snart den mener, at den opfylder

forudsætningerne for dataudveksling i den relevante datakategori.

- (5) Litauen har besvaret spørgeskemaet om databeskyttelse og spørgeskemaet om oplysninger fra køretøjsregistre.
- (6) Litauen har gennemført en vellykket forsøgsfase med Nederlandene.
- (7) Der er blevet gennemført et evalueringsbesøg i Litauen, og den belgisk/nederlandske evalueringsgruppe har udarbejdet en rapport om evalueringsbesøget, som er blevet sendt til den relevante arbejdsgruppe i Rådet.
- (8) Rådet har fået forelagt en samlet evalueringsrapport, som opsummerer resultaterne af spørgeskemaerne, evalueringsbesøget og forsøgsfasen vedrørende oplysninger fra køretøjsregistre —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Med henblik på elektronisk søgning af oplysninger i køretøjsregistre har Litauen fuldt ud gennemført de generelle bestemmelser om databeskyttelse i kapitel 6 i afgørelse 2008/615/RIA og har ret til at modtage og levere personoplysninger i henhold til artikel 12 i nævnte afgørelse fra dagen for nærværende afgørelses ikrafttræden.

Artikel 2

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. november 2012.

På Rådets vegne
V. SHIARLY
Formand

⁽¹⁾ EUT L 210 af 6.8.2008, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 210 af 6.8.2008, s. 12.

KOMMISSIONENS AFGØRELSE

af 21. november 2012

om bekræftelse af Litauens deltagelse i et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation

(2012/714/EU)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 328, stk. 1, og artikel 331, stk. 1,

under henvisning til Rådets afgørelse 2010/405/EU af 12. juli 2010 om bemyndigelse til et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation ⁽¹⁾,

under henvisning til Rådets forordning (EU) nr. 1259/2010 af 20. december 2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation ⁽²⁾,

under henvisning til Litauens meddelelse om, at landet agter at deltage i et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rådet besluttede den 12. juli 2010 at tillade et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation mellem Belgien, Bulgarien, Tyskland, Spanien, Frankrig, Italien, Letland, Luxembourg, Ungarn, Malta, Østrig, Portugal, Rumænien og Slovenien.
- (2) Rådet vedtog den 20. december 2010 forordning (EU) nr. 1259/2010 om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation.
- (3) Litauen har ved brev af 25. maj 2012, som Kommissionen har registreret som modtaget den 19. juni 2012, meddelt, at landet agter at deltage i et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation.
- (4) Kommissionen bemærker, at afgørelse 2010/405/EU ikke indeholder nogen specifikke krav for at deltage i et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation, og at Litauens deltagelse bør øge fordelene ved et sådant forstærket samarbejde.
- (5) Litauens deltagelse i et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation bør derfor bekræftes.

(6) Kommissionen bør vedtage de overgangsforanstaltninger, som er nødvendige for Litauen, for så vidt angår anvendelsen af forordning (EU) nr. 1259/2010.

(7) Forordning (EU) nr. 1259/2010 bør træde i kraft i Litauen dagen efter, at denne afgørelse er blevet offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Litauens deltagelse i et forstærket samarbejde

1. Litauens deltagelse i et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation, som bemyndiget i afgørelse 2010/405/EU, bekræftes.
2. Forordning (EU) nr. 1259/2010 finder anvendelse på Litauen i henhold til denne afgørelse.

Artikel 2

Oplysninger, som skal tilvejebringes af Litauen

Senest den 22. august 2013 meddeler Litauen Kommissionen, hvilke nationale bestemmelser, om nogen, der finder anvendelse vedrørende:

- a) formkravene til aftaler om lovvalg i overensstemmelse med artikel 7, stk. 2-4, i forordning (EU) nr. 1259/2010, og
- b) muligheden for lovvalg i henhold til artikel 5, stk. 3, i forordning (EU) nr. 1259/2010.

Artikel 3

Overgangsbestemmelser for Litauen

1. Forordning (EU) nr. 1259/2010 gælder kun for Litauen for så vidt angår retssager, som er anlagt, og aftaler af den type, der er omhandlet i artikel 5 i forordning (EU) nr. 1259/2010, som er indgået fra og med den 22. maj 2014.

En aftale om lovvalg, der er indgået før 22. maj 2014, får dog også virkning for Litauen, hvis den opfylder betingelserne i artikel 6 og 7 i forordning (EU) nr. 1259/2010.

2. Forordning (EU) nr. 1259/2010 berører for Litauens vedkommende ikke aftaler om lovvalg, der er indgået i henhold til loven i den deltagende medlemsstat, hvor sagen er indbragt, inden den 22. maj 2014.

⁽¹⁾ EUT L 189 af 22.7.2010, s. 12.

⁽²⁾ EUT L 343 af 29.12.2010, s. 10.

*Artikel 4***Ikrafttrædelsesdato og anvendelsesdato for forordning (EU) nr. 1259/2010 i Litauen**

Forordning (EU) nr. 1259/2010 træder i kraft i Litauen dagen efter, at denne afgørelse er blevet offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Forordning (EU) nr. 1259/2010 finder anvendelse på Litauen fra den 22. maj 2014.

*Artikel 5***Ikrafttræden**

Denne afgørelse træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den 21. november 2012.

På Kommissionens vegne
José Manuel BARROSO
Formand

III

(Andre retsakter)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE

EFTA-TILSYNSMYNDIGHEDENS BESLUTNING

Nr. 206/11/KOL

af 29. juni 2011

om realkreditlånsordningen (Island)

EFTA-TILSYNSMYNDIGHEDEN HAR —

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 61 og protokol 26 hertil,

under henvisning til aftalen mellem EFTA-staterne om oprettelse af en tilsynsmyndighed og en domstol, særlig artikel 24,

under henvisning til artikel 1 i del I og artikel 7, stk. 5, i del II i protokol 3 til aftalen om Tilsynsmyndigheden og Domstolen (i det følgende benævnt »protokol 3«),

under henvisning til Tilsynsmyndighedens beslutning af 14. juli 2004 om de gennemførelsesbestemmelser, der er omhandlet i artikel 27 i del II i protokol 3⁽¹⁾,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte bemærkninger i henhold til artikel 6, stk. 1, i del II i protokol 3⁽²⁾, og under hensyntagen til deres bemærkninger, og

UD FRA FØLGENDE BETRAGTNINGER:

I. SAGSFREMSTILLING

1. SAGSFORLØB

Fra oktober til december 2008 førte EFTA-Tilsynsmyndigheden (i det følgende benævnt »Tilsynsmyndigheden«) og de islandske myndigheder drøftelser om forhånds anmeldelse i forbindelse med indførelsen af en ordning for køb af realkreditlån (i det følgende benævnt »realkreditlånsordningen«). I denne forbindelse sendte de islandske myndigheder tre breve til Tilsynsmyndigheden den 14. oktober 2008 (hændelse nr. 494902), den 3. november 2008 (hændelse nr. 496979) og den 3. december 2008 (hændelse nr. 500670).

Den 27. maj 2009 anmeldte de islandske myndigheder realkreditlånsordningen til Tilsynsmyndigheden (hændelse nr. 519720).

Ved brev af 25. juni 2009 (hændelse nr. 520515) og e-mail af 29. juni 2009 (hændelse nr. 523605) anmodede Tilsynsmy-

digheden de islandske myndigheder om supplerende oplysninger. De islandske myndigheder svarede ved brev af 27. juli 2009 (hændelse nr. 525671) og 28. august 2009 (hændelse nr. 528493).

Sagen blev også drøftet på en telekonference mellem Tilsynsmyndigheden og de islandske myndigheder den 1. juli 2009 og igen den 4. november 2009 i forbindelse med mødet i Island om statsstøttepakken.

Ved brev af 16. november 2009 (hændelse nr. 536644) anmodede Tilsynsmyndigheden om oplysninger med henblik på opfølgning af drøftelserne. De islandske myndigheder svarede den 25. november 2009 (hændelse nr. 538088).

Ved brev af 10. marts 2010 (hændelse nr. 548915) meddelte Tilsynsmyndigheden de islandske myndigheder, at den havde besluttet at indlede proceduren efter artikel 1, stk. 2, i del I i protokol 3 til aftalen om Tilsynsmyndigheden og Domstolen for så vidt angår realkreditlånsordningen.

Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 76/10/KOL om at indlede denne procedure blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* og i EØS-tillægget hertil den 14. oktober 2010⁽³⁾. Tilsynsmyndigheden opfordrede interesserede parter til at fremsætte bemærkninger, men modtog ingen bemærkninger.

Ved brev af 3. maj 2010 fremsatte de islandske myndigheder bemærkninger til Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 76/10/KOL om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure (hændelse nr. 555824 og 555999).

De islandske myndigheder fremsendte supplerende oplysninger, herunder en ekspertudtalelse, den 25. maj 2010 (hændelse nr. 558177 og 558531).

Den 1. juni 2010 blev sagen drøftet mellem Tilsynsmyndigheden og de islandske myndigheder i forbindelse med mødet i Island om statsstøttepakken.

⁽¹⁾ Beslutning nr. 195/04/KOL af 14.7.2004, offentliggjort i EUT L 139 af 25.5.2006, s. 37, og EØS-tillæg nr. 26 af 25.5.2006, s. 1, med senere ændringer. En konsolideret udgave af beslutningen findes på: www.eftasurv.int.

⁽²⁾ EUT C 277 af 14.10.2010, s. 4, og EØS-tillæg nr. 57 af 14.10.2010, s. 4.

⁽³⁾ Se fodnote 2 ovenfor.

2. BESKRIVELSE AF FORANSTALTNINGERNE

2.1. Baggrund

Som følge af uro på de globale finansielle markeder i 2008 og 2009 kom en række islandske finansielle institutioner til at stå i en situation med manglende likviditet og et begrænset kreditudbud. Som reaktion på krisen vedtog de islandske myndigheder en række foranstaltninger, der skulle sikre de finansielle markeds funktion i Island.

En af disse foranstaltninger var at indføre realkreditlansordningen, der giver det islandske boligagentur, boligfinansieringsfonden (*(Íbúðalánasjóður)*) (i det følgende benævnt »BFF«) tilladelse til at overtage realkreditlån fra visse finansielle institutioner i Island til gengæld for BFF-obligationer, en form for permanent asset swap. En finansiell institution kan så benytte BFF-obligationerne som sikkerhed for kontantlån fra den islandske centralbank⁽⁴⁾.

Det overordnede mål med realkreditlansordningen er at tilvejebringe likvide midler til kvalificerede finansielle institutioner og sikre, at der er lån til rådighed på boligmarkedet (og dermed tilgodes boligejernes interesser)⁽⁵⁾.

De islandske myndigheder har forklaret, at realkreditlansordningen er en opfølgning af en tidligere ordning, som blev godkendt af Tilsynsmyndigheden den 27. marts 2009 (beslutning nr. 168/09/KOL), der gav BFF tilladelse til at gribe ind i finanskrisen på vegne af den islandske stat ved midlertidigt at refinansiere realkreditlån (i det følgende benævnt den »midlertidige realkreditlansordning«)⁽⁶⁾. Ifølge den midlertidige realkreditlansordning kunne realkreditlån swappes midlertidigt. Realkreditlansordningen giver mulighed for en permanent asset swap. Pant i fast ejendom, der er omfattet af den midlertidige realkreditlansordning, skal ifølge realkreditlansordningen tilbageleveres til den begunstigede inden indgåelsen af en eventuel swappaftale.

Realkreditlansordningen henvender sig primært til små sparekasser, der er afhængige af adgang til likviditet fra andre inden-

landske finansielle institutioner, som også har likviditetsproblemer⁽⁷⁾. Sparekasserne yder primært traditionelle banktjenester til lokalsamfundene (enkeltpersoner, virksomhedskunder og lokale myndigheder), som de er en integreret del af. I mange lokalområder er sparekasserne de eneste aktive finansielle institutioner⁽⁸⁾.

2.2. Retsgrundlag

Realkreditlansordningen bygger på kapitel V i lov nr. 125/2008 af 6. oktober 2008 om myndigheden med ansvar for udbetalinger fra statskassen som følge af usædvanlige omstændigheder på det finansielle marked osv. (i det følgende benævnt »nødloven«)⁽⁹⁾, der bl.a. ændrede lov nr. 44/1998 om boliganliggender (i det følgende benævnt »boligloven«). Se lovbekendtgørelse nr. 1081/2008 af 26. november 2008 om bemyndigelse af boligfinansieringsfonden til at købe obligationer, der er sikret ved pant i boliger, og som er udstedt af finansielle virksomheder (i det følgende benævnt »lovbekendtgørelsen«) for nærmere detaljer. Lovbekendtgørelsen blev vedtaget og trådte i kraft den 27. november 2008.

Endvidere har BFF's bestyrelse udstedt regler for opkøb af realkreditlån fra finansielle virksomheder (i det følgende benævnt »tillægsbestemmelserne«)⁽¹⁰⁾. Efter at ministeren for sociale anliggender og social sikkerhed havde godkendt tillægsbestemmelserne, blev de offentliggjort den 15. januar 2009 og trådte i kraft samme dag. Realkreditlansordningen trådte også i kraft på denne dag.

2.3. Ansøgninger inden for rammerne af realkreditlansordningen

Ifølge realkreditlansordningen kan kvalificerede finansielle institutioner ansøge om at swappe aktiver (realkreditlån) hos BFF. En swap medfører, at BFF permanent overtager realkreditlånene (eller »puljen af realkreditlån«) fra de ansøgende finansielle institutioner til gengæld for eksisterende BFF-obligationer, der overføres til den ansøgende finansielle institution.

Alle banker, sparekasser og kreditinstitutter, der har fået tilladelse til at drive virksomhed i Island i henhold til lov nr. 161/2002 om finansielle virksomheder, kan ansøge om en asset

⁽⁴⁾ De islandske myndigheder har forklaret, at det ikke var muligt for de finansielle institutioner at skaffe likvide midler på det frie marked, da der på dette tidspunkt ikke var noget fungerende interbankmarked i Island på grund af finanskrisen, og at de mindre sparekasser ikke havde aktiver, der kunne benyttes som sikkerhed hos centralbanken.

⁽⁵⁾ Se regeringserklæring af 19.6.2008 vedrørende foranstaltninger i tilknytning til fast ejendom og finansielle markeder og regeringens pressemeddelelse af 18.7.2008. På grund af finanskrisen i Island blev realkreditlånenes løbetid forlænget til 70 år.

⁽⁶⁾ EUT C 241 af 8.10.2009, s. 16, og EØS-tillæg nr. 52 af 8.10.2009, s. 1. Beslutningen findes også på Tilsynsmyndighedens websted: http://www.eftasurv.int/fieldsOfWork/fieldStateAid/stateAidRegistry/sadecice09/168_09_col.pdf.

⁽⁷⁾ Før finanskrisen bestod den islandske banksektor i alt væsentligt af to segmenter, hvoraf det første omfattede de tre tidligere største banker Glitnir, Landsbanki og Kaupthing, der havde forholdsvis store internationale engagementer, og hvoraf det andet omfattede små sparekasser, der var afhængige af finansiering fra de større banker.

⁽⁸⁾ Se beslutning nr. 168/09/KOL, s. 3.

⁽⁹⁾ Lov nr. 125/2008 trådte i kraft ved offentliggørelsen, dvs. den 7.10.2008.

⁽¹⁰⁾ Den ændrede boliglov og lovbekendtgørelsen bemyndiger BFF til at købe (eller refinansiere) obligationer, der er sikret ved pant i boliger. Tillægsbestemmelserne vedrører dog købet af selve realkreditlånene. De islandske myndigheder har forklaret, at det var hensigten at referere til samme sagsforhold.

swap i henhold til realkreditlansordningen. Dette omfatter datterselskaber og filialer af udenlandske banker, som er etableret i Island.

Ansøgning foregår ved, at en finansiel institution sender en skriftlig ansøgning, der indeholder oplysninger om den anslåede størrelse af den pulje af realkreditlån, som den ønsker at swappe med BFF. På grundlag heraf forhandler BFF vilkårene for transaktionen med den ansøgende finansielle institution. Et vigtigt element i denne proces er fastsættelsen af realkreditlånernes værdi (se afsnit 2.4 nedenfor). Hvis ansøgningen imødekommes, overtager BFF puljen af realkreditlån fra den ansøgende finansielle institution, uden at den behøver at søge om tilladelse fra debitor (låntager).

Efter asset swappen påtager BFF sig rollen som långiver over for låntageren til realkreditlånet med forbehold af den formelle overdragelse af pantebrevene.

De islandske myndigheder har orienteret Tilsynsmyndigheden om, at syv finansielle institutioner mellem den 22. oktober 2008 og den 18. december 2008 ansøgte om en asset swap i medfør af realkreditlansordningen, nemlig: Keflavik Savings Bank, BYR Savings Bank, Bolungarvik Savings Bank, Ólafsfjarðar Saving Bank, Mýrasýsla Saving Bank, Höfðhverfinga Saving Bank og SPRON.

Keflavik Savings Bank, BYR Savings Bank og Bolungarvik Savings Bank indgik swappaftaler med BFF henholdsvis den 23. marts 2009, 20. maj 2009, 3. juli 2009 og 5. august 2009 ⁽¹¹⁾.

Den første aftale, der blev indgået under realkreditlansordningen, var en aftale om overførsel af realkreditlån, der blev undertegnet den 23. marts 2009 mellem BFF og Keflavik Savings Bank til en samlet værdi af 9 959 972 471 ISK ⁽¹²⁾. Aftalerne med BYR Savings Bank og Bolungarvik Savings Bank havde en værdi af henholdsvis 2 707 559 690 ISK, 477 141 823 ISK og 425 924 422 ISK.

Ansøgningerne fra de fire andre omtalte banker blev afvist.

2.4. Værdiansættelse af realkreditlån og BFF-obligationer under realkreditlansordningen

Ifølge realkreditlansordningen skal BFF gå gennem flere trin for at værdiansætte en ansøgende finansielle institutions pulje af realkreditlån og de BFF-obligationer, der skal swappes.

⁽¹¹⁾ Der var to aftaler mellem BFF og Bolungarvik Savings Bank.

⁽¹²⁾ Ifølge aftalen mellem swap-parterne skulle den endelige pris fastsættes den 15.4.2009.

Det hedder i artikel 3 i lovbekendtgørelsen ⁽¹³⁾ og artikel 6 ⁽¹⁴⁾ i tillægsbestemmelserne, at BFF »skal foretage værdiansættelsen af de obligationer, der tilbydes fonden«, og at »den bogførte værdi af lånet som hovedregel skal danne grundlag for deres pris«. Med andre ord foretager BFF selv en »intern« værdiansættelse af realkreditlånene. Den baserer denne vurdering på lånernes bogførte værdi.

2.4.1. BFF's udvælgelse af realkreditlån ⁽¹⁵⁾

Forud for værdiansættelsen af en pulje af realkreditlån overvejer BFF, om den overhovedet har en interesse i at overtage lånene. Med henblik herpå vurderer BFF lånene på grundlag af debitors status i forhold til at overholde betalingsforpligtelser, forholdet mellem lånets størrelse og ejendomsværdien, status med hensyn til misligholdelse og vilkårene i aftalen om realkreditlån. På grundlag heraf inddeler BFF realkreditlånene i tre kategorier.

- a) ikke-misligholdte lån, der opfylder alle BFF's generelle lånebetingelser
- b) andre ikke-misligholdte lån, der ikke opfylder alle BFF's generelle lånebetingelser
- c) misligholdte realkreditlån.

⁽¹³⁾ Med hensyn til prisfastsættelsen af obligationer hedder det i artikel 3 i lovbekendtgørelsen, at »boligfinansieringsfonden skal foretage en uafhængig værdiansættelse af de obligationer, der tilbydes fonden. Ved værdiansættelsen af obligationerne tager fonden bl.a. hensyn til debitors status i relation til overholdelse af betalingsforpligtelser, pantets andel af den pågældende bolig, når obligationen overtages, misligholdelser i forbindelse med obligationen og dens vilkår, sådan at prisfastsættelsen af obligationen afspejler markedsværdien. Kontraktvilkårene og købsprisen skal endvidere minimere fondens kreditrisici«.

⁽¹⁴⁾ Det hedder i artikel 6 i tillægsbestemmelserne vedrørende »købsprisen«, at »realkreditlånernes købspris skal baseres på deres markedsværdi. I aftaler om køb af realkreditlån skal den bogførte værdi af lånet som hovedregel danne grundlag for prisen, idet der tages højde for risikoen for førtidsindfrielse, driftsomkostninger og andre faktorer. Den endelige pris for puljen af realkreditlån fastsættes ud fra dens resultat og det forventede tab ved den endelige afregning af købsprisen.

Den købspris, der blev betalt på tidspunktet for undertegnelsen af aftalen, kan aldrig overstige 80 % af puljens markedspris. Denne procentdel falder i takt med et øget forventet tab, jf. artikel 5. Den tilbageholdte andel af købsprisen skal altid være højere end det forventede tab.

Aftaler om køb af realkreditlån skal angive den endelige afregning af købsprisen. En sådan afregning finder som hovedregel sted 8-10 år efter købsdatoen. På tidspunktet for den endelige afregning betaler BFF den resterende del af købsprisen med fradrag af den nedskrivning af puljen af realkreditlån, som allerede har fundet sted, og det forventede tab på puljen i hele løbetiden, jf. artikel 5.«

⁽¹⁵⁾ Artikel 4 i tillægsbestemmelserne.

Realkreditlån, der falder ind under den første kategori, er berettiget til en swap ifølge realkreditlansordningen. Realkreditlån i kategori c) kan dog kun komme i betragtning, hvis inddrivelsen af fordringer på realkreditlånet indstilles, og alle gebyrer og udgifter betales inden swappen.

2.4.2. BFF's værdiansættelse af realkreditlån

Det fremgår af artikel 3 i lovbekendtgørelsen og artikel 6 i tillægsbestemmelserne, at BFF skal basere købsprisen for realkreditlånene på deres markedsværdi. I henhold til artikel 6 skal BFF dog også basere markedsværdien på realkreditlånenes bogførte værdi (idet der tages højde for risikoen for førtidsindfrielse, driftsomkostninger og andre faktorer). Dette blev bekræftet over for Tilsynsmyndigheden af de islandske myndigheder⁽¹⁶⁾. De islandske myndigheder har også bekræftet, at den bogførte værdi af hvert enkelt lån er den hovedstol, låntager har lånt, uden nedskrivninger⁽¹⁷⁾. En finansiel institution, der ansøger om deltagelse i realkreditlansordningen, skal oplyse BFF om den bogførte værdi af hvert enkelt lån⁽¹⁸⁾.

2.4.3. BFF's beregning af kreditrisikoen og »kreditbufferen«

Det tredje trin går ud på at fastlægge den kreditrisiko, der er forbundet med de pågældende realkreditlån. I henhold til artikel 3 i lovbekendtgørelsen og artikel 5 i tillægsbestemmelserne benytter BFF en kreditrisikomodel, der er stillet til rådighed af KPMG Iceland, og ifølge hvilken vurderingen af kreditrisikoen i relation til puljen af realkreditlån foretages på grundlag af den internationale standard, Basel II-regelsættet vedrørende vurdering af finansielle institutioners kapitalrisiko. Vurderingen indebærer beregning af det forventede tab ved at gange følgende tre faktorer med hinanden: sandsynligheden for tab, tabsgivende misligholdelse og eksponering for misligholdelse. Hver af disse variabler vurderes for hvert enkelt realkreditlån og for hvert år af lånets løbetid.

Modellen bygger på en række parametre, der sigter mod at vurdere det sandsynlige kredittab for individuelle lån, samt på en række makroøkonomiske faktorer, der efter al sandsynlighed vil indvirke på realkreditlån. De parametre, der er benyttet til vurderingen af individuelle lån, er i) forholdet mellem lånets størrelse og ejendomsværdien og ii) låntagers betalingshistorik. Den makroøkonomiske analyse er en mellemfristet prognose (indtil 2014) af priserne på fast ejendom, lønudviklingen og andre faktorer, som efter al sandsynlighed vil indvirke på puljen af realkreditlån generelt. Efter 2014 lægges et fast tabstal til grund baseret på formodninger og historiske erfaringer.

⁽¹⁶⁾ Brev fra de islandske myndigheder til Tilsynsmyndigheden af 27.8.2009.

⁽¹⁷⁾ Tilsynsmyndigheden opfatter dette som den skyldige hovedstol, låntager har lånt (uden nedskrivninger).

⁽¹⁸⁾ I henhold til artikel 3 i tillægsbestemmelserne »skal den finansielle virksomhed fremlægge de computerlæsbare oplysninger, som boligfinansieringsfonden anser for væsentlige for beregningen af værdien af og kreditrisikoen ved puljer af realkreditlån, som skal sælges til BFF.«

Efter BFF's fastlæggelse af en kreditrisiko reduceres den bogførte værdi ikke umiddelbart med værdien af kreditrisikoen. Værdien af kreditrisikoen anvendes kun til at fastsætte værdien af de obligationer, som den ansøgende finansielle institution vil modtage på swap-tidspunktet.

I henhold til artikel 3 i lovbekendtgørelsen og artikel 6 i tillægsbestemmelserne anvender BFF den forventede kreditrisiko til at etablere en »kreditbuffer«. Dette betyder, at den finansielle institution i begyndelsen kun vil modtage BFF-obligationer svarende til højst 80 % af den samlede bogførte værdi af puljen af realkreditlån. Kreditbufferen kan være på mere end 20 % afhængigt af det forventede tab i forbindelse med puljen af realkreditlån og vil stige med beløbet af dette forventede tab (artikel 5 i tillægsbestemmelserne). Kreditbufferen vil altid være højere end det forventede tab. I praksis beregner BFF kreditbufferen ved at lægge yderligere 10 % til det forventede tab.

Ca. 8-10 år efter den oprindelige aftale vurderes lånepuljens præstationer i løbet af denne periode. Endvidere vurderes puljens fremadrettede kreditrisiko på dette tidspunkt. Afhængigt af begge disse elementer vil den finansielle institution modtage yderligere BFF-obligationer op til værdien af kreditbufferen. Med andre ord, hvis kreditrisikoen efter 8-10 år kun har materialiseret sig delvist, dvs. hvis de reelle tab er mindre end forventet på tidspunktet for aftalens indgåelse, vil BFF overføre obligationer op til værdien af kreditbufferen med fradrag af de reelle tab, idet der også tages højde for den skønnede fremadrettede kreditrisiko. Hvis kreditrisikoen materialiserer sig fuldt ud, dvs. hvis alle forventede tab indtræffer, vil BFF ikke overføre yderligere obligationer til den finansielle institution. Endelig vil boligfinansieringsfonden, såfremt de reelle tab overstiger kreditbufferen, bære disse tab.

2.4.4. BFF's beregning af det tilsvarende beløb i BFF-obligationer

I henhold til artikel 5 i lovbekendtgørelsen og artikel 7 i tillægsbestemmelserne⁽¹⁹⁾ fastlægger BFF værdien af de BFF-obligationer, der skal overføres til den finansielle virksomhed som led i swappen af realkreditlånepuljen (med fradrag af kreditbufferen).

BFF værdiansætter BFF-obligationerne på grundlag af den »samlede slutpris« på transaktionsdagen som noteret i den islandske fondsbørs OMX-indeks. Denne pris justeres med det vægtede gennemsnit af renten på realkreditlånene (hvorfra er trukket risikoen for førtidsindfrielse, driftsomkostninger og kredittab).

⁽¹⁹⁾ Artikel 7 i tillægsbestemmelserne vedrørende »betaling for realkreditobligationerne« bestemmer, at »BFF skal betale for realkreditlånene ved at overdrage BFF-obligationer. Afkastet af BFF-obligationerne skal baseres på realkreditlånenes løbetid og vilkår. Risikoen for førtidsindfrielse og driftsomkostningerne samt andre faktorer skal ligeledes tages i betragtning.«

På grundlag af oplysningerne fra de islandske myndigheder er det uklart, om dette indebærer en reduktion eller forøgelse af obligationernes værdi.

2.4.5. Afregning af swappen under realkreditlansordningen

Når realkreditlanspuljen er blevet værdiansat, overføres den til BFF til gengæld for BFF-obligationer, der overføres til den finansielle institution ⁽²⁰⁾.

Den endelig afregning finder sted ca. 8-10 år efter aftalens indgåelse ⁽²¹⁾. Med forbehold af den værdiansættelse, der er omhandlet i afsnit 2.4.3 ovenfor, overfører BFF på dette tidspunkt supplerende obligationer til den finansielle institution op til værdien af kreditbufferen (med fradrag af eventuelle reelle tab og eventuelle forventede tab i hele realkreditlansrestløbetid) ⁽²²⁾.

2.5. Varighed og budget

Realkreditlansordningen er ikke tidsbegrænset. Dvs. at der ikke er fastsat nogen udløbsdato for anvendelsen af ordningen eller en periode, inden for hvilken der kan indgives ansøgninger under ordningen. På nuværende tidspunkt er realkreditlansordningen derfor fortsat i kraft, og kvalificerede finansielle institutioner kan indgive ansøgninger.

Med hensyn til budgettet har de islandske myndigheder ikke oplyst Tilsynsmyndigheden om de anslåede årlige eller samlede udgifter i forbindelse med realkreditlansordningen.

2.6. Supplerende relevant markedsinformation

Den 22. april 2010 traf det islandske finanstilsyn en beslutning om overførsel af aktiver og passiver i Keflavik Savings Bank til Spkef Savings Bank ⁽²³⁾. Den 5. marts 2011 traf det islandske finanstilsyn en beslutning om overførsel af aktiver og passiver i Spkef Savings Bank til NBI hf. (New Landsbanki) ⁽²⁴⁾.

Efter at Byr Savings Bank (Old Byr) krakkede i april 2010, oprettede den islandske stat Byr hf (New Byr), et 100 % statsejet aktieselskab. Old Byr er nu under konkursbehandling. New Byr vil overtage alle aktiver og passiver i og driften af Old Byr ⁽²⁵⁾.

⁽²⁰⁾ Det hedder i artikel 5 i tillægsbestemmelserne, at »modydelsen for obligationer købt af boligfinansieringsfonden generelt skal have form af BFF-obligationer«. På grundlag heraf åbner lovbekendtgørelsen i princippet mulighed for andre former for modydelse, som f.eks. kontant betaling. Hidtil er der dog kun blevet benyttet modydelse i form af BFF-obligationer.

⁽²¹⁾ Det nøjagtige tidspunkt for den endelige afregning er normalt anført i aftalen.

⁽²²⁾ Artikel 3 i lovbekendtgørelsen og artikel 6 i tillægsbestemmelserne.

⁽²³⁾ Se <http://www.fme.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=7199>.

⁽²⁴⁾ Se <http://www.fme.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=7997>.

⁽²⁵⁾ Se EFTA-Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 126/11/KOL af 13. april 2011 om statsstøtte til etablering og kapitalisering af Byr hf, endnu ikke offentliggjort; beslutningen er tilgængelig på Tilsynsmyndighedens websted: <http://www.eftasurv.int/media/decisions/126-11-COL.pdf>.

3. BEGRUNDELSE FOR INDLEDNING AF DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE

I marts 2010 besluttede Tilsynsmyndigheden at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i denne sag, fordi den var i tvivl om, hvorvidt de transaktioner, der blev gennemført under realkreditlansordningen, fandt sted på markedsvilkår, og derfor hvorvidt ordningen kunne indebære elementer af statsstøtte i henhold til artikel 61, stk. 1, i EØS-aftalen ⁽²⁶⁾.

Tilsynsmyndigheden var også i tvivl om, hvorvidt den potentielle støtte kunne anses for at være forenelig med statsstøttebestemmelserne i EØS-aftalen, og fandt, at det relevante regelsæt for vurderingen af foranstaltningens forenelighed var retningslinjerne for værdiforringede aktiver (IAG) ⁽²⁷⁾. På grundlag af IAG var Tilsynsmyndigheden i tvivl om, hvorvidt i) markedsværdien af aktiverne var blevet beregnet korrekt (og afspejlede overførelsesprisen), og hvorvidt ii) swapaftalen omfattede et tilstrækkeligt afkast til staten, så der blev sikret en passende byrdefordeling mellem parterne.

Endelig havde Tilsynsmyndigheden indvendinger mod, at de islandske myndigheder ikke havde begrænset den tidsperiode (»indgangsvindue«), i hvilken kvalificerede finansielle institutioner kunne indgive ansøgninger under realkreditlansordningen, eller ikke havde angivet størrelsen af ordningens samlede årlige budget. Med andre ord var realkreditlansordningen ubegrænset i henseende til budget og varighed.

4. BEMÆRKNINGER FRA TREDJEPARTER

Tilsynsmyndigheden modtog ingen bemærkninger fra tredje-partner efter offentliggørelsen af beslutning nr. 76/10/KOL om indledning af den formelle undersøgelsesprocedure.

5. BEMÆRKNINGER FRA DE ISLANDSKE MYNDIGHEDER

De islandske myndigheder har anført, at overførslen af realkreditlån inden for rammerne af realkreditlansordningen finder sted på markedsvilkår, hvorved det sikres, at overførslen af BFF-obligationer til ansøgende finansielle institutioner ikke indebærer statsstøtte.

De islandske myndigheder sætter også spørgsmålstejn ved, om det er korrekt at vurdere realkreditlansordningen på grundlag af retningslinjerne for værdiforringede aktiver, da de realkreditlån, der skal swappes som led i ordningen, ikke er værdiforringet. De islandske myndigheder anfører, at grunden til, at man giver sparekasserne mulighed for at swappe deres realkreditlån med BFF-obligationer, ikke er, at aktiverne er forringet, men snarere at de ikke er tilstrækkeligt likvide ⁽²⁸⁾.

⁽²⁶⁾ Se fodnote 2 ovenfor.

⁽²⁷⁾ Den ajourførte udgave af retningslinjerne for statsstøtte er offentliggjort på Tilsynsmyndighedens websted: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽²⁸⁾ Tilsynsmyndigheden bemærker, at dette er i modstrid med anmeldelsen af realkreditlansordningen til Tilsynsmyndigheden den 27. maj 2009 (hændelse nr. 519720), hvor de islandske myndigheder anførte, at retningslinjerne for værdiforringede aktiver ville være de korrekte retningslinjer for vurderingen af ordningen (såfremt Tilsynsmyndigheden skulle nå til den konklusion, at ordningen indebar støtte).

Såfremt Tilsynsmyndigheden alligevel konkluderer, at realkreditlansordningen indebærer statsstøtte og skal vurderes ud fra retningslinjerne for værdiforringede aktiver, anfører de islandske myndigheder, at støtten er forenelig med kriterierne for benyttelse af en uafhængig ekspert. De forklarer, at den kreditrisikomodel, der er benyttet til BFF's værdiansættelse af realkreditlånene, bygger på en kreditrisikomodel, der er udviklet af KPMG Iceland, en uafhængig vurderingseksperter. De islandske myndigheder anfører også, at medtagelsen af en »kreditbuffer« sikrer, at den regnskabsmæssige værdi af realkreditlånene tilpasses deres markedsværdi ⁽²⁹⁾.

Efter Tilsynsmyndighedens beslutning om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure fremlagde de islandske myndigheder også en værdiansættelse, udarbejdet af en uafhængig finansieringseksperter (ALM Finance LTD (i det følgende benævnte »ALM«)) ⁽³⁰⁾, af den pulje af realkreditlån og BFF-obligationer, som allerede er omfattet af ordningen. ALM-værdiansættelsen er baseret på en sandsynlighedsvægtet cash flow-model og på den risikofrie afkastgrad med henblik på beregning af den aktuelle værdi (den reelle økonomiske værdi) af de realkreditlånepuljer, som er omfattet af ordningen. Beregningerne af lånepuljernes reelle økonomiske værdi blev foretaget med henblik på to økonomiske scenarier: et forventet scenarie og et stressscenarie. ALM's værdiansættelse ligger omtrent på linje med BFF's værdiansættelse.

De islandske myndigheder anfører også, at realkreditlansordningen indebærer en godtgørelse til den bevilgende myndighed, BFF, idet BFF tilpasser værdien af BFF-obligationerne, så de dækker driftsomkostninger, risiko for førtidsindfrielse og kredit-tab ⁽³¹⁾.

De islandske myndigheder gør også gældende, at realkreditlansordningen bør betragtes som led i en større plan for omstrukturering af sparekasserne i Island, og at den derfor bør vurderes på grundlag af Tilsynsmyndighedens retningslinjer for omstrukturering ⁽³²⁾. Både finansministeriet og den islandske centralbank har truffet foranstaltninger til rekapitalisering af sparekasser i Island. Som led i denne større omstruktureringsplan har det

⁽²⁹⁾ Med hensyn til realkreditlansordningen forenelighed henviser de islandske myndigheder ligeledes til tidligere argumenter, der er fremsat over for Tilsynsmyndigheden, vedrørende den systemiske betydning af sparekasserne i Island — jf. f.eks. et brev fra den islandske centralbank af 19.5.2009, der bekræfter nødvendigheden af foranstaltningerne (bilag 5 til anmeldelsen). Til støtte herfor har de islandske myndigheder fremlagt en undersøgelse foretaget af Centre for European Policy Studies (CEPS) (»Investigating Diversity in the Banking Sector in Europe: The Performance and Role of Savings Banks« (Undersøgelse af mangfoldigheden i banksektoren i Europa: sparekassers præstationer og rolle), CEPS, 26.6.2009.

⁽³⁰⁾ Rapporten blev udarbejdet af Hjörtur H. Jónsson, ALM.

⁽³¹⁾ Den præmie, som Spkef skulle betale, var på 95 basispoint og skulle dække driftsomkostninger, risiko for førtidsindfrielse og kredittab. 95 basispoint er den gangse præmie, som BFF generelt pålægger kunderne. 25 basispoint for driftsomkostninger, 50 basispoint for risikoen for førtidsindfrielse og 20 basispoint for kredittab.

⁽³²⁾ Tilsynsmyndigheden formoder, at de islandske myndigheder henviser til Tilsynsmyndighedens retningslinjer for genoprettelse af rentabiliteten i finanssektoren i den nuværende krise inden for rammerne af statsstøttereferencerne.

islandske finanstillsyn ført tilsyn med omstruktureringen af sparekasser og opstillet visse krav i den henseende.

Hvad endelig angår foranstaltningens proportionalitet, bemærker de islandske myndigheder, at de er rede til at tage de nødvendige skridt til at imødekomme Tilsynsmyndighedens betænkeligheder med hensyn til realkreditlansordningens varighed og anvendelsesområde.

II. VURDERING

1. EKSISTENSEN AF STATSSTØTTE I HENHOLD TIL EØS-AFTALENS ARTIKEL 61, STK. 1

I EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, hedder det:

»Bortset fra de i denne aftale hjemlede undtagelser er støtte, som ydes af EF-medlemsstater, EFTA-stater eller ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelige med denne aftale i det omfang, den påvirker samhandelen mellem de kontraherende parter.«

For at en foranstaltning kan udgøre statsstøtte i henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, skal følgende fire kumulative betingelser være opfyldt i) foranstaltningen skal give modtagerne en økonomisk fordel, som de ikke ville have opnået under normale omstændigheder, ii) foranstaltningen skal sikres af staten eller ved hjælp af statsmidler, iii) foranstaltningen skal begunstige visse virksomheder eller visse produktioner og iv) foranstaltningen skal fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen mellem kontraherende parter.

1.1. Anvendelse af statsmidler

Foranstaltningen skal sikres af staten eller ved hjælp af statsmidler.

I overensstemmelse med fast retspraksis kan støtte ydes direkte af staten eller gennem offentlige eller private organer, som staten opretter eller udpeger til at forvalte støtten ⁽³³⁾.

Til gengæld for realkreditlån modtager de ansøgende finansielle institutioner BFF-obligationer. BFF blev oprettet ved boligloven som et statsligt boligagentur, der var 100 % ejet af den islandske stat og under administrativt tilsyn af velfærdsministeriet. Velfærdsministeriet udpeger BFF's bestyrelse, der er sammensat af fem personer. BFF's opgaver (at yde lån til enkeltpersoner, kommuner og virksomheder til finansiering af erhvervelse eller opførelse af boliger) er fastsat og reguleret i lovgivningen: Boligloven og afledt ret (f.eks. lovbekendtgørelse nr. 57/2009 om BFF's lånekategorier).

⁽³³⁾ Sag 78/76, *Steinike and Weinlig mod Forbundsrepublikken Tyskland*, Sml. 1977, s. 595, præmis 21.

De pågældende foranstaltninger blev derfor gennemført af et offentligt organ, BFF, der er underlagt statens fulde kontrol. BFF's foranstaltninger kan derfor henregnes til staten. Derfor udgør overførslen af BFF-obligationer til finansielle institutioner statsstøtte.

1.2. Begunstigelse af visse virksomheder eller visse produktioner

1.2.1. Økonomisk fordel

Foranstaltningen skal give modtagerne fordele, der fritager dem for omkostninger, som normalt afholdes over deres budgetter.

Som de islandske myndigheder har forklaret, blev realkreditlansordningen indført for at gøre det muligt for visse finansielle institutioner at opnå finansiering fra andre kilder end interbanklån, fordi interbanklånemarkedet var ved at løbe tørt som følge af globale vanskeligheder i finanssektoren.

Tilsynsmyndigheden finder det usandsynligt, at en markedsøkonomisk investor under finanskrisen ville have stillet finansiering i et tilsvarende omfang og på tilsvarende vilkår til rådighed for finansielle institutioner, som var berettiget til at deltage i realkreditlansordningen. Derfor giver transaktionen som sådan de deltagende banker en økonomisk fordel, som de ikke ville have haft på de på dette tidspunkt gældende markedsvilkår.

Realkreditlansordningen forbedrer de begunstigede finansielle institutioners stilling ved at øge deres aktivers likviditet og fjerne kilden til volatilitet i deres balance. Dette forbedrer igen deres markedsposition.

1.2.2. Selektivitet

For at foranstaltningen kan udgøre statsstøtte, skal den begunstige visse virksomheder, produktioner eller leveringen af visse ydelser.

Realkreditlansordningen er selektiv i og med, at den kun begunstiger visse finansielle institutioner. Den omstændighed, at alle virksomheder i en given sektor kan drage fordel af en foranstaltning, fører ikke til den konklusion, at foranstaltningen er af generel karakter. Foranstaltningen er tværtimod selektiv, fordi den kun begunstiger én sektor i økonomien⁽³⁴⁾.

1.3. Fordrejning af konkurrencen og påvirkning af samhandelen mellem kontraherende parter

Det er sandsynligt, at realkreditlansordningen vil fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen mellem de kontraherende parter. Ordningen forbedrer de begunstigede finansielle

institutioners stilling ved at øge likviditeten af deres aktiver og fjerne en kilde til volatilitet i deres balance og styrker derved deres stilling sammenlignet med deres konkurrenter i andre EØS-lande.

Alle banker, sparekasser og kreditinstitutter, der har fået tilladelse til at drive virksomhed i Island, kan, uanset deres størrelse, i princippet ansøge om støtte inden for rammerne af realkreditlansordningen. Ydelser og produkter i bank- og finanssektoren handles internationalt. Også i lyset heraf er det sandsynligt, at realkreditlansordningen vil fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen mellem kontraherende parter.

2. PROCEDUREKRAV

I henhold til artikel 1, stk. 3, i del I i protokol 3 skal »EFTA-tilsynsmyndigheden underrettes i så god tid, at den kan fremsætte sine bemærkninger til eventuelle planer om tildeling eller ændring af støtte (...). Den pågældende medlemsstat må ikke gennemføre de påtænkte foranstaltninger, før den nævnte fremgangsmåde har ført til endelig beslutning«.

De islandske myndigheder anmeldte realkreditlansordningen til Tilsynsmyndigheden ved brev af 27. maj 2009 (hændelse nr. 519720). Imidlertid trådte tillægsbestemmelserne fra BFF's bestyrelse om opkøb af realkreditlån fra finansielle virksomheder i kraft den 15. januar 2009, dvs. inden Tilsynsmyndigheden havde truffet en endelig beslutning om anmeldelsen.

Derfor har de islandske myndigheder ikke overholdt deres forpligtelser i medfør af artikel 1, stk. 3, i del I i protokol 3.

3. STØTTENS FORENELIGHED

Støtteforanstaltninger, der er omfattet af betingelserne i EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, for statsstøtte, er generelt uforenelige med EØS-aftalens funktion, medmindre en af undtagelserne i EØS-aftalens artikel 61, stk. 2 eller 3, finder anvendelse. Undtagelsen i artikel 61, stk. 2, finder ikke anvendelse på den pågældende støtte, der ikke har til formål at nå nogen af de mål, der er omhandlet i denne artikel. Tilsvarende finder undtagelserne i EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra a) og c), ikke anvendelse på den støtteforanstaltning, der undersøges. Støtteforanstaltningen er navnlig ikke ydet med det formål at fremme eller lette den økonomiske udvikling af visse områder eller af visse erhvervsgrøner.

Den pågældende støtte er ikke knyttet til nogen investering i produktionskapital. Den reducerer blot de omkostninger, som virksomhederne normalt ville afholde som led i deres løbende forretningsaktiviteter, og skal derfor klassificeres som driftsstøtte. Driftsstøtte anses normalt ikke som værende egnet til at lette udviklingen af visse økonomiske aktiviteter eller af visse regioner som omhandlet i EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra c). Driftsstøtte er kun tilladt under særlige omstændigheder (f.eks. for visse former for støtte til miljøbeskyttelse eller regionalstøtte), når Tilsynsmyndighedens relevante retningslinjer fastsætter en sådan undtagelse.

⁽³⁴⁾ Forenede sager E-5/04, E 6/04 og E-7/04, Fesil og Finn fjord, Sml. 2005, EFTA-Domstolens rapport, s. 117, præmis 77. Denne dom bekræfter Den Europæiske Unions Domstols retspraksis, jf. sag C-75/97, Belgien mod Kommissionen, Sml. 1999 I, s. 3671, præmis 33. Se også sag C-66/02, Italien mod Kommissionen, Sml. 2009 I, s. 10901, præmis 95.

I medfør af EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), kan Tilsynsmyndigheden erklære støtten forenelig med EØS-aftalens funktion, hvis den har til formål at »afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en EF-medlemsstats eller en EFTA-stats økonomi«. Tilsynsmyndigheden minder om, at artikel 61, stk. 3, litra b) i overensstemmelse med EU-Domstolens retspraksis og Tilsynsmyndighedens og Europa-Kommissionens (i det følgende benævnt »Kommissionen«) afgørelsespraksis skal anvendes indskrænkende, og at de pågældende foranstaltninger skal modvirke en forstyrrelse i hele den nationale økonomi⁽³⁵⁾.

Tilsynsmyndigheden anerkender, at realkreditlansordningen blev vedtaget under og som reaktion på den aktuelle internationale finanskrisen. I Island har navnlig små sparekasser haft likviditetsproblemer som følge af de finansielle vanskeligheder i de store banker, der traditionelt har finansieret de små sparekasser. I modsætning til de større finansielle institutioner har sparekasserne ikke direkte adgang til finansiering fra den islandske centralbank.

Som anført i beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure finder Tilsynsmyndigheden, at det relevante regelsæt for vurdering af realkreditlansordningens forenelighed er retningslinjerne for værdiforringede aktiver, der har EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), som retsgrundlag. Realkreditlansordningen skal derfor vurderes på grundlag af EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), og retningslinjerne for værdiforringede aktiver.

Inden det fastslås, om realkreditlansordningen er forenelig i medfør af retningslinjerne for værdiforringede aktiver, er det i det foreliggende tilfælde relevant at fastslå, om ordningen kan betegnes som en »ordning« i henhold til protokol 3 til aftalen om Tilsynsmyndigheden og Domstolen. I artikel 1, litra d), i del II i protokol 3 defineres støtteordning således:

» støtteordning« enhver retsakt, på grundlag af hvilken der uden yderligere gennemførelsesforanstaltninger kan ydes individuel støtte til virksomheder, som inden for denne retsakt defineres generelt og abstrakt, og enhver retsakt på grundlag af hvilken støtte, der ikke er knyttet til et specifikt projekt, kan ydes til en eller flere virksomheder, uden at tidsrummet eller beløbet er nærmere fastsat.

⁽³⁵⁾ Forenede sager T-132/96 og T-143/96, Freistaat Sachsen og Volkswagen AG mod Kommissionen, Sml. 1999 II, s. 3663, præmis 167. Se Kommissionens afgørelser i sag NN 70/07, Northern Rock (EUT C 43 af 16.2.2008, s. 1) og i sag NN 25/08, Redningsstøtte til WestLB (EUT C 189 af 26.7.2008, s. 3); og Kommissionens afgørelser af 4.6.2008, C 9/08, SachsenLB (EUT L 104 af 24.4.2009). Se også Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 36/09/KOL af 30.1.2009 om aftalen mellem den norske stat og Eksportfinans ASA om finansiering af Eksportfinans (EUT C 156 af 9.7.2009, s. 17, og EØS-tillæg nr. 36 af 9.7.2009, s. 9); beslutning nr. 205/09/KOL af 8.5.2009 om ordningen for midlertidig rekapitalisering af fundamentalt sunde banker med det formål at fremme den finansielle stabilitet og långivningen til realøkonomien (EUT L 29 af 3.2.2011, s. 36, og EØS-tillæg nr. 6 af 3.2.2011, s. 1); og beslutning nr. 168/09/KOL af 27.3.2009 om en supplerende lånekategori for den islandske boligfinansieringsfond for udlån til banker, sparekasser og andre finansinstitutter med henblik på midlertidig refinansiering af realkreditlån (EUT L 241 af 8.10.2009, s. 16, og EØS-tillæg nr. 52 af 8.10.2009, s. 1).

Tilsynsmyndigheden er af den opfattelse (som ikke er blevet anfægtet af de islandske myndigheder), at realkreditlansordningen bygger på bestemmelser — boligloven, lovbestemmelser og tillægsbestemmelserne — på grundlag af hvilke der uden yderligere gennemførelsesforanstaltninger kan ydes individuel støtte til virksomheder, som i disse bestemmelser defineres generelt og abstrakt. Realkreditlansordningen kan derfor betegnes som en støtteordning i medfør af artikel 1, litra d), i del II i protokol 3. I den forbindelse minder Tilsynsmyndigheden om, at Den Europæiske Unions Domstol i sag C-310/99 fastslog følgende: »Den anfægtede beslutning skal ikke indeholde en analyse af støtte, der er tildelt i individuelle tilfælde i henhold til denne ordning. Det er alene ved en eventuel tilbagesøgning af støtte, at det er nødvendigt at efterprøve hver berørt virksomheds individuelle situation.«⁽³⁶⁾

I overensstemmelse med denne retspraksis har Tilsynsmyndigheden vurderet realkreditlansordningen på grundlag af ordningens karakteristika (i modsætning til de særlige forhold, der kendetegner individuelle tildelinger under ordningen).

Som beskrevet ovenfor har de islandske myndigheder anført, at myndigheden bør betragte realkreditlansordningen som en del af den igangværende omstrukturering af den islandske sparekassesektor, og at den bør vurderes på grundlag af Tilsynsmyndighedens retningslinjer for omstrukturering af finansielle institutioner under finanskrisen (i det følgende benævnt »retningslinjer for omstrukturering af banker«)⁽³⁷⁾. Swappen under realkreditlansordningen kræver dog ikke en generel omstrukturering af de finansielle institutioner, der nyder godt af ordningen. Realkreditlansordningen kan anvendes på alle finansielle institutioner, uanset om disse er under omstrukturering eller ej. Under sådanne omstændigheder finder Tilsynsmyndigheden, at de relevante retningslinjer, der finder anvendelse på foranstaltningen, ikke er retningslinjerne for omstrukturering af banker. Som fastslået ovenfor er realkreditlansordningens karakteristika således, at betingelserne for at anvende retningslinjerne for værdiforringede aktiver er opfyldt.

3.1. Anvendelse af retningslinjerne for værdiforringede aktiver — aktivernes støtteberettigelse

For at støtten kan erklæres forenelig med artikel 61, stk. 3, litra b), i EØS-aftalen, skal den ydes på grundlag af ikke-diskriminerende kriterier, være relevant i den forstand, at den specifikt har som mål at afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i økonomien, og være nødvendig herfor og stå i forhold hertil, idet negative

⁽³⁶⁾ Sag C-310/99, Italien mod Kommissionen, Sml. 2002, I, s. 2289, præmis 91. I sag C-66/02, Italien mod Kommissionen, Sml. 2005, I, s. 10901, præmis 91, udtalte Domstolen følgende: »I forbindelse med en støtteordning kan Kommissionen begrænse sig til at undersøge ordningens nærmere indhold uden at være forpligtet til at undersøge hver eneste anvendelse af ordningen (...) med henblik på at vurdere, om den nævnte ordning indeholder støtteelementer.« Se også sag E-2/05, ESA mod Island, Sml. 2005, EFTA-Domstolens rapport, s. 202, præmis 24, og sag C-71/09 P, C-73/09 P og C-76/09 P, Comitato »Venezia vuole vivere« mod Kommissionen, endnu ikke indberettet, præmis 63-64.

⁽³⁷⁾ Se fodnote 32.

afsmittende virkninger for konkurrenterne skal begrænses. Retningslinjerne for værdiforringede aktiver omsætter disse generelle principper til særlige betingelser for hjælpeforanstaltninger for værdiforringede aktiver.

Som allerede nævnt har de islandske myndigheder sat spørgsmålstegn ved, om retningslinjerne for værdiforringede aktiver finder anvendelse på den asset swap, der er fastsat i realkreditlansordningen, med den begrundelse, at de realkreditlån, der er omfattet af swapaftalerne, ikke er værdiforringede aktiver. De islandske myndigheder anfører, at realkreditlånene udgør de finansielt mest attraktive aktiver, som bankerne er i besiddelse af, og derfor ikke er værdiforringede.

I retningslinjerne for værdiforringede aktiver defineres værdiforringede aktiver som: »aktiver, der normalt betegnes som »nødlidende lån« (toxic assets, f.eks. de amerikanske mortgage backed securities og dertil knyttede hedge-transaktioner og derivater), og som har udløst finanskrisen og i vid udstrækning er blevet illikvide eller har måttet nedskrives meget kraftigt...». Det fremgår også af retningslinjerne for værdiforringede aktiver, at det ved vurderingen af, om aktiver er værdiforringede, er nødvendigt at vælge en pragmatisk tilgang og tillade en vis fleksibilitet ⁽³⁸⁾.

Som allerede bemærket finansierer de sparekasser, der på nuværende tidspunkt deltager i realkreditlansordningen, normalt deres aktiver ved kundeindlån eller ved lån fra de førende islandske banker. Hvis dette ikke viser sig at være tilstrækkeligt til at fortsætte driften, ville en sparekasse under normale omstændigheder sælge nogle af sine aktiver (f.eks. realkreditlån).

De islandske myndigheder har imidlertid forklaret, at de førende islandske banker er gået konkurs og er ved at blive omstruktureret, hvilket udelukker lån fra andre banker. Endvidere er kundeindlån alene ikke tilstrækkelige til at dække sparekassernes finansieringsbehov. De islandske myndigheder har underrettet Tilsynsmyndigheden om, at den tredje mulighed — at sælge aktiverne — ikke har været mulig på grund af finanskrisen. Det var på baggrund heraf, at realkreditlåneordningen blev indført.

Tilsynsmyndigheden finder, at den omstændighed, at sparekasserne ikke har været i stand til at sælge deres realkreditlån på markedet, indebærer, at disse aktiver er illikvide og derfor værdiforringede. Bilag 3 i retningslinjerne for værdiforringede aktiver indeholder en liste over de kategorier af værdiforringede aktiver, der anses for kunne omfattes af hjælpeforanstaltninger. Listen omfatter boliglån.

For at realkreditlansordningen kan være forenelig med EØS-aftalen, skal den derfor opfylde betingelserne for hjælpeforanstaltningers forenelighed, jf. retningslinjerne for værdiforringede aktiver. De relevante betingelser gennemgås i afsnit 3.2–3.6 nedenfor.

3.2. Værdiansættelse af realkreditlån — uafhængig ekspert

I punkt 20, første underpunkt, i retningslinjerne for værdiforringede aktiver hedder det, at: »Ansøgninger om støtte skal (...) bygge på en fyldestgørende værdiansættelse, der er attesteret af anerkendte uafhængige eksperter (...).

I henhold til artikel 3 i lovbekendtgørelsen skal BFF foretage en værdiansættelse af de realkreditlansaktiver, der tilbydes fonden. Dette er også, hvad der sker i praksis: De aktiver, der er swappet under realkreditlansordningen, værdiansættes af BFF. De aktiver, der er swappet under realkreditlåneordningen, værdiansættes således ikke af en uafhængig ekspert, hvilket er i modstrid med kravene i retningslinjerne for værdiforringede aktiver.

Den omstændighed, at ét element i værdiansættelsen — kreditrisikometoden — er blevet gennemført af en uafhængig ekspert (KPMG Iceland), betyder ikke automatisk, at hele værdiansættelsen skal anses for at være foretaget af en uafhængig ekspert. Et andet vigtigt element i vurderingen, nemlig fastlæggelsen af grundlaget for værdiansættelsen (dvs. valget af støtteberettigede realkreditlån, grundlaget for værdien (den bogførte værdi), gennemførelsen af kreditrisikovurderingen og beslutningen om, hvordan kreditbufferen skal beregnes, og det tilsvarende beløb, der skyldes i form af BFF-obligationer), fastlægges ved lovbekendtgørelse eller af BFF alene. Den omstændighed, at en uafhængig ekspert har stillet en metode til rådighed for vurderingen af kreditrisikoen, ændrer ikke ved, at BFF faktisk selv benytter denne metode; med andre ord, den foretager selv vurderingen. Der findes ingen undersøgelse af, om BFF anvender metoden og i givet fald hvordan.

Under disse omstændigheder konkluderer Tilsynsmyndigheden, at den værdiansættelse af aktiverne, der er gennemført inden for rammerne af realkreditlansordningen, ikke er i overensstemmelse med punkt 20 i retningslinjerne for værdiforringede aktiver.

Som allerede beskrevet, fremlagde de islandske myndigheder under den formelle undersøgelse en værdiansættelsesrapport, som var udarbejdet af en uafhængig finansiel ekspert, ALM, vedrørende realkreditlån, der allerede var omfattet af swaps under realkreditlansordningen. Dette ændrer dog ikke ved den omstændighed, at BFF ifølge selve realkreditlansordningen, samt de relevante retlige bestemmelser, selv skal foretage værdiansættelsen af de realkreditlån, som den har overtaget inden for rammerne af ordningen.

Som anført i del II, afsnit 3 ovenfor, vil Tilsynsmyndigheden kun betragte realkreditlansordningen som en »støtteordning« i henhold til artikel 1, litra d), i del II i protokol 3. Uden at dette berører den værdiansættelse, der foretages i individuelle tilfælde under ordningen, opfylder realkreditlansordningen således ikke selv betingelserne i retningslinjerne for værdiforringede aktiver.

På grundlag af ovenstående konkluderer Tilsynsmyndigheden, at ordningen for værdiansættelse af realkreditlånene ikke opfylder betingelserne i retningslinjerne for værdiforringede aktiver.

⁽³⁸⁾ Se punkt 32 i retningslinjerne for værdiforringede aktiver.

3.3. Værdiansættelse af realkreditlånet — grundlaget for værdiansættelsen

Retningslinjerne for værdiforringede aktiver indeholder en metode til værdiansættelse af værdiforringede aktiver som led i en hjælpeforanstaltning. Punkt 39 og 40 i retningslinjerne for værdiforringede aktiver og bilag 3 indfører begreberne »omkostninger«, »aktuel markedsværdi«, »reel økonomisk værdi« og »overførselsværdi«. Disse begreber er defineret således i retningslinjerne for værdiforringede aktiver ⁽³⁹⁾.

- Ved omkostninger forstås lånenes bogførte værdi minus værdiforringelsen.
- Ved den aktuelle markedsværdi forstås den værdi, som de værdiforringede aktiver kunne have opnået på markedet.
- Ved den reelle økonomiske værdi forstås den bagvedliggende langsigtede økonomiske værdi af aktiverne baseret på underliggende cash flows og bredere tidshorisonter. Denne bør beregnes for såvel et grundscenarie som et stress-scenarie.
- Ved overførselsværdien forstås den værdi, de værdiforringede aktiver ansættes til inden for rammerne af hjælpeordningen.

Normalt bestemmer retningslinjerne for værdiforringede aktiver, at hvis overførselsværdien er højere end den aktuelle markedsværdi, er der tale om statsstøtte. For at støtten kan erklæres forenelig, skal overførselsværdien være lavere end eller lig med den reelle økonomiske værdi.

Det fremgår af artikel 6 i tillægsbestemmelserne, at værdien af realkreditlånspuljerne er baseret på bogføringsværdien af hvert enkelt realkreditlån. Den bogførte værdi er normalt den samme som aktiverens reelle økonomiske værdi, der er baseret på de bagvedliggende cash flows og bredere tidshorisonter.

I lyset af ovenstående finder Tilsynsmyndigheden, at den islandske regering har forsømt at godtgøre (eller beregne), at overførselsværdien er baseret på den reelle økonomiske værdi.

⁽³⁹⁾ I punkt 39 hedder det, at »I første omgang bør aktiverne overalt, hvor det er muligt, værdiansættes efter deres aktuelle markedsværdi. Generelt vil enhver overførsel af aktiver inden for rammerne af en ordning til en værdi, der overstiger markedsprisen, udgøre statsstøtte. Aktiverens aktuelle markedsværdi vil dog kunne afvige en hel del fra den værdi, hvortil de under de nuværende omstændigheder er bogført, eller der er måske ikke nogen markedspris, fordi der ikke findes et marked (for nogle aktiver kan værdien rent faktisk være lig nul).«

I punkt 40 hedder det, at »I anden omgang må den værdi, de værdiforringede aktiver sættes til inden for rammerne af hjælpeordningen (»overførselsværdien«), nødvendigvis ligge over den aktuelle markedspris, for at opnå den ønskede virkning. For at sikre sammenhæng i vurderingen af statsstøttens forenelighed med fællesmarkedet betragter Tilsynsmyndigheden en overførselsværdi, der afspejler den bagvedliggende langsigtede økonomiske værdi (»den reelle økonomiske værdi«) af aktiverne baseret på underliggende cash flows og bredere tidshorisonter, som et acceptabelt benchmark for, at støtten kan anses for kun at udgøre det tilladte minimum.«

Endvidere indfører tabel 1 — Ikke-sikrede lån — begreberne »Omkostninger«, »Økonomisk værdi« og »Overførselsværdi« som grundlag for værdiansættelse under ordningen.

De islandske myndigheders argumenter om, at medtagelsen af en »kreditbuffer« sikrer, at den bogførte værdi tilpasses markedsværdien, kan ikke accepteres. For det første har »kreditbufferen« kun til formål at beskytte BFF mod en kreditrisiko (ved delvist at udsætte overvejelserne om ydelse af realkreditlånene) og ikke at fastsætte en markedsværdi. For det andet vil de finansielle institutioner ved den endelige afregning modtage BFF-obligationer svarende til realkreditlånenes bogførte værdi minus eventuelle indtrådte og forventede værdiforringelser fremadrettet, og ikke svarende til realkreditlånenes reelle økonomiske værdi.

På grundlag af de tilgængelige oplysninger og i overensstemmelse med principperne i retningslinjerne for værdiforringede aktiver kan Tilsynsmyndigheden derfor ikke udelukke, at realkreditlansordningen indebærer uforenelig statsstøtte.

3.4. Byrdefordeling

Med hensyn til byrdefordeling fastsætter retningslinjerne for værdiforringede aktiver i punkt 21-25 et overordnet princip om, at de finansielle institutioner i videst muligt omfang bør bære tabene på værdiforringede aktiver. Dette indebærer, at de bør bære tabene som følge af forskellen mellem de værdiforringede aktivers aktuelle markedsværdi og den reelle økonomiske værdi.

Da BFF ikke har foretaget en værdiansættelse i overensstemmelse med retningslinjerne for værdiforringede aktiver, er det ikke muligt at vurdere, i hvilket omfang de støtteberettigede finansielle institutioner bærer en del af byrden som fastsat i retningslinjerne for værdiforringede aktiver.

3.5. Godtgørelse

Tilsynsmyndigheden bemærker, at EFTA-staterne også skal sikre, at »enhver prissætning af støtte til aktiver skal indeholde et afkast til staten under behørig hensyntagen til risici for fremtidige tab, der overstiger prognoserne i fastsættelsen af den »reelle økonomiske værdi« og eventuelle yderligere risici forårsaget af en overførselsværdi, der er større end den reelle økonomiske værdi ⁽⁴⁰⁾«.

Det fremgår af retningslinjerne for værdiforringede aktiver, at et sådant afkast til staten kan bestå i, at overførselsværdien fastsættes tilstrækkeligt lavt i forhold til »den reelle økonomiske værdi« for at tilvejebringe en passende kompensation for den risiko, som staten har påtaget sig ⁽⁴¹⁾. Ethvert prissætnings-system må kunne sikre, at de begunstigede finansielle institutioners samlede bidrag reducerer omfanget af statens nettoindgreb til det nødvendige minimum. Da realkreditlansordningen ikke opfylder kravene i retningslinjerne for værdiforringede aktiver for så vidt angår værdiansættelse, er det dog ikke muligt at vurdere, om de islandske myndigheder har opfyldt kravet om afkast.

⁽⁴⁰⁾ Bilag 4, afsnit II, i retningslinjerne for værdiforringede aktiver.

⁽⁴¹⁾ Bilag 4, afsnit II, i retningslinjerne for værdiforringede aktiver.

Som allerede beskrevet har de islandske myndigheder anført, at de modtagende finansielle institutioner pålægges en afgift på 95 basispoint, som lægges til BFF's kapitalomkostninger, når der indgås en aftale i medfør af realkreditlansordningen. Ifølge de oplysninger, som Tilsynsmyndigheden råder over, er 95 basispoint dog den gængse præmie, som BFF generelt pålægger kunderne til dækning af driftsomkostninger (25 basispoint), risiko for førtidsindfrielse (50 basispoint) og kredittab (20 basispoint) for regulære realkreditlån.

Tilsynsmyndigheden forstår således godt, at dette vil påvirke værdien af de BFF-obligationer, der overføres til den modtagende finansielle institution, men BFF vil afholde disse omkostninger i forbindelse med forvaltningen af de overførte realkreditlån i løbet af deres løbetid. Hidtil har Tilsynsmyndigheden ikke modtaget dokumentation for det modsatte⁽⁴²⁾. I lyset heraf kan afgiften på 95 basispoint ikke anses for en godtgørelse, som de begunstigede finansielle institutioner har betalt til staten.

3.6. Ubegrænset anvendelsesområde og varighed

De islandske myndigheder har hverken fastsat nogen tidsfrist for realkreditlansordningen eller for, hvornår de finansielle institutioner kan ansøge om at komme med i ordningen (det såkaldte »indgangsvindue«)⁽⁴³⁾.

For at hjælpeforanstaltninger kan anses for forenelige med EØS-aftalen, må de ifølge retningslinjerne for værdiforringede aktiver ikke strække sig ud over finanskrisens varighed⁽⁴⁴⁾. Hjælpeforanstaltninger godkendes ikke for en ubegrænset tidsperiode.

På grundlag af Europa-Kommissionens afgørelsespraksis godkendes indgangsvinduet for hjælpeforanstaltninger normalt for højst seks måneder. Alle forlængelser af indgangsvinduet varighed (normalt med yderligere seks måneder) skal anmeldes på ny i god tid og tage hensyn til udviklingen i situationen på de relevante finansielle markeder. Hjælpeforanstaltninger kan godkendes for en periode på indtil to år, forudsat at der indsendes rapporter til Tilsynsmyndigheden hvert andet år⁽⁴⁵⁾.

⁽⁴²⁾ Selv hvis afgiften på 95 basispoint blev accepteret som godtgørelse for asset swappen, er spørgsmålet fortsat, om størrelsen af denne afgift er tilstrækkelig til at udgøre en passende godtgørelse, jf. bilag 4, afsnit II, i retningslinjerne for værdiforringede aktiver.

⁽⁴³⁾ De islandske myndigheders argument om, at nødloven er midlertidig, og at de ordninger, der gennemføres med hjemmel i den, således pr. definition ikke er af permanent karakter, kan ikke accepteres. Der er ingen bestemmelse i den relevante lovgivning, som forhindrer de islandske myndigheder i at fortsætte realkreditlansordningen i det uendelige. Dette er i modstrid med det generelle proportionalitets- og nødvendighedsprincip, der er kernen i retningslinjerne vedrørende statsstøtte under den finansielle krise. Den omstændighed, at det islandske parlament agtede at tage nødloven op til revision senest den 1.1.2010, ændrer ikke denne konklusion. Ifølge de oplysninger, som Tilsynsmyndigheden råder over, har det islandske parlament under alle omstændigheder hidtil ikke foretaget en sådan revision.

⁽⁴⁴⁾ Tilsynsmyndigheden retningslinjer for finansielle institutioner, punkt 12.

⁽⁴⁵⁾ Tilsynsmyndigheden retningslinjer for finansielle institutioner, punkt 24.

Tilsvarende har de islandske myndigheder ikke angivet et samlet budget for realkreditlansordningen eller anslået de årlige udgifter i forbindelse med ordningen. De har ikke oplyst et forventet antal begunstigede eller en grænse for værdien af de aktiver, der kunne være berettiget til en asset swap i medfør af ordningen. Realkreditlansordningen synes således at være af ubegrænset rækkevidde og er derfor ikke afpasset efter forholdene, sådan som det kræves i retningslinjerne for værdiforringede aktiver.

4. KONKLUSION

På grundlag af de oplysninger, som de islandske myndigheder har fremsendt, konkluderer Tilsynsmyndigheden, at realkreditlansordningen indebærer ydelse af statsstøtte i henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, som ikke er forenelig med EØS-aftalens funktion, af de grunde, der er redegjort for ovenfor. Individuel støtte, der er ydet under realkreditlansordningen, og som opfylder kriterierne i retningslinjerne for værdiforringede aktiver, er dog forenelig med EØS-aftalens funktion⁽⁴⁶⁾.

Realkreditlansordningen blev anmeldt til Tilsynsmyndigheden, efter at den var trådt i kraft, og inden Tilsynsmyndigheden havde truffet en endelig beslutning om anmeldelsen. De islandske myndigheder har ulovligt gennemført den pågældende støtte i modstrid med artikel 1, stk. 3, i del I i protokol 3.

Det følger af artikel 14 i del II i protokol 3, at ulovlig støtte, der er uforenelig med statsstøttere reglerne i EØS-aftalen, skal tilbagebetales af støttemodtagerne —

VEDTAGET DENNE BESLUTNING:

Artikel 1

Realkreditlansordningen udgør statsstøtte, som er uforenelig med EØS-aftalens funktion i henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

Artikel 2

Da de islandske myndigheder ikke har opfyldt kravet om, at der skal foretages anmeldelse til EFTA-Tilsynsmyndigheden inden gennemførelsen af realkreditlansordningen i henhold til artikel 1, stk. 3, i del I i protokol 3, indebærer realkreditlansordningen ulovlig statsstøtte.

⁽⁴⁶⁾ Se f.eks. Kommissionens beslutning af 16.12.2003 om Frankrigs støtteordning for overtagelse af kriseramte virksomheder (EUT L 108 af 16.4.2004, s. 38), og Kommissionens beslutning om den spanske stats støtteordning fra 1993 for nyoprettede virksomheder i Vizcaya (Spanien) (EUT L 40 af 14.2.2003, s. 11). Se også EFTA-Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 754/08/KOL af 3. december 2008 om ordningen til innovation inden for træindustrien (EUT C 58 af 12.3.2009, s. 12, og EØF-tillæg nr. 14 af 12.3.2009, s. 5).

Artikel 3

De islandske myndigheder afvikler realkreditlånsordningen med øjeblikkelig virkning og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at tilbagesøge al uforenelig og ulovlig støtte, der er ydet efter realkreditlånsordningen, jf. artikel 1 og 2.

Artikel 4

Senest den 30. august 2011 underretter de islandske myndigheder EFTA-Tilsynsmyndigheden om de foranstaltninger, der er truffet for at efterkomme denne beslutning.

Artikel 5

Tilbagebetalingen finder sted omgående og under alle omstændigheder senest den 30. oktober 2011. Tilbagebetalingen finder sted i overensstemmelse med procedurerne i den nationale lovgivning, forudsat at de giver mulighed for øjeblikkelig og effektiv gennemførelse af beslutningen. Den støtte, der skal tilbagebetales, omfatter renter (inkl. renters rente) fra det tidspunkt, hvor den var til støttemodtagerens rådighed, og indtil

den faktisk er tilbagebetalt. Renten beregnes på grundlag af artikel 9 i beslutning nr. 195/04/KOL.

Artikel 6

Denne beslutning er rettet til Republikken Island.

Artikel 7

Kun den engelske udgave af er autentisk.

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. juni 2011.

På EFTA-Tilsynsmyndighedens vegne

Per SANDERUD
Formand

Sabine MONAUNI-TÖMÖRDY
Medlem af Kollegiet

EFTA-TILSYNSMYNDIGHEDENS BESLUTNING

Nr. 232/11/KOL

af 13. juli 2011

om anmeldelsen af salget af jord på Nesøyveien 8, gnr. 32 bnr. 17, i Asker kommune (Norge)

EFTA-TILSYNSMYNDIGHEDEN (i det følgende benævnt "Tilsynsmyndigheden") har —

Under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (i det følgende benævnt "EØS-aftalen"), særlig artikel 61 og protokol 26,

Under henvisning til aftalen mellem EFTA-staterne om oprettelse af en tilsynsmyndighed og en domstol (i det følgende benævnt "aftalen om Tilsynsmyndigheden og Domstolen"), særlig artikel 24,

Under henvisning til protokol 3 til aftalen om Tilsynsmyndigheden og Domstolen (i det følgende benævnt "protokol 3"), navnlig artikel 1, stk. 2, i del II og artikel 7, stk. 5, og artikel 14 i del II,

Under henvisning til den konsoliderede udgave af Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 195/04/KOL af 14. juli 2004 om de gennemførelsesbestemmelser, der er omhandlet i artikel 27 i del II i protokol 3 (i det følgende benævnt "beslutningen om gennemførelsesbestemmelserne")⁽¹⁾,

Efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte bemærkninger i henhold til ovennævnte bestemmelser⁽²⁾, og under henvisning til deres bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFREMSTILLING

1. SAGSFORLØB

Ved brev af 15. december 2008 (hændelse nr. 508884), som Tilsynsmyndigheden modtog den 13. februar 2009, anmeldte de norske myndigheder Asker kommunes salg af en grund på Nesøyveien 8, gnr. 32 bnr. 17, i overensstemmelse med artikel 1, stk. 3, i del I i protokol 3.

Ved brev af 8. april 2009 (hændelse nr. 512188) anmodede Tilsynsmyndigheden om supplerende oplysninger. De norske myndigheder svarede ved brev af 11. maj 2009 (hændelse nr. 518079).

Ved brev af 7. juli 2009 (hændelse nr. 521778) sendte Tilsynsmyndigheden en anden anmodning om oplysninger. De norske myndigheder svarede ved brev af 14. august 2009 (hændelse nr. 527555).

Tilsynsmyndigheden meddelte herefter de norske myndigheder, at den havde besluttet at indlede proceduren i artikel 1, stk. 2, i del I i protokol 3, for så vidt angår salget af grunden.

Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 538/09/KOL om at indlede proceduren blev offentliggjort i Den Europæiske Unions Tidende og i EØS-tillægget hertil den 8. juli 2010⁽³⁾. Tilsyns-

myndigheden opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger hertil.

Tilsynsmyndigheden modtog bemærkninger fra én interesseret part, nemlig køberen, Asker Brygge AS. Brevet af 29. januar 2010 blev videresendt af Asker kommune som bilag til kommunens brev af samme dato.

Den 14. oktober 2010 blev der holdt et møde mellem Tilsynsmyndigheden og de norske myndigheder, hvor sagen blev drøftet. Efter mødet fremsatte de norske myndigheder deres endelige bemærkninger til sagen den 19. november 2010.

2. BESKRIVELSE AF ANMELDELSEN

De norske myndigheder anmeldte Asker kommunes salg af en grund til selskabet Asker Brygge AS (i det følgende benævnt "Asker Brygge"). Ejendommen er registreret i det norske matrikelregister som *Nesøyveien 8, gnr. 32 bnr. 17*, i Asker kommune (i det følgende benævnt "gnr. 32/17") og er på ca. 9 700 m². Der var ingen bygninger på ejendommen. Slepanden Båtförning lejede en del af ejendommen af kommunen.

Asker kommune og Asker Brygge indgik en aftale i 2001 (i det følgende benævnt "forkøbsretsaftalen"), hvorefter Asker Brygge fik forkøbsret indtil den 31. december 2009 til at købe grunden til en fast pris på 8 mio. NOK, som var pristalsreguleret. Ifølge forkøbsretsaftalen var det kommunens hensigt at give Asker Brygge forkøbsret til at købe ejendommen til markedspris, forudsat at Asker Brygge foretog en omfattende planlægning og undersøgelse med det formål at opnå en ændring af ejendommens status og derefter udnytte den.

I 2004 blev forkøbsretsaftalen fornyet, og gyldigheden af forkøbsretten blev forlænget til den 21. december 2014 på tilsvarende vilkår, for så vidt angår udviklingen i arbejdet med at ændre ejendommens status.

I 2005 påberåbte Asker Brygge sig forkøbsretten til grunden. Parterne indgik en salgsaftale den 21. marts 2007 om en pris på 8 727 462 NOK. Grunden blev overdraget Asker Brygge samme dag, selv om kun den første rate på 30 % af købesummen blev betalt på datoen for overdragelsen af ejendommen. Den anden og største rate, der er på 70 % af købesummen (6 109 223 NOK), forfalder til betaling senest den 31. december 2011. Asker kommune agter ikke at kræve renter for anden rate.

Asker kommune og Asker Brygge er af den opfattelse, at salgsaftalen ikke indebærer nogen form for statsstøtte, idet salgsprisen afspejler markedsværdien. De norske myndigheder besluttede ikke desto mindre at anmelde transaktionen af hensyn til retssikkerheden.

⁽¹⁾ Findes på: <http://www.efasurv.int/media/decisions/195-04-COL.pdf>
⁽²⁾ Offentliggjort i EUT C 184 af 8.7.2004, s. 20, og EØS-tillæg nr. 35 af 8.7.2010.
⁽³⁾ Se EUT C 184 af 8.7.2010 og EØS-tillægget til Den Europæiske Unions Tidende nr. 35 af 8.7.2010.

3. BEMÆRKNINGER FRA DE NORSKE MYNDIGHEDER

Asker kommune er af den opfattelse, at salgsaftalen ikke indebærer nogen form for statsstøtte, idet salgsprisen afspejler markedsværdien. Asker kommune har understreget, at salgsprisen ikke var genstand for forhandlinger, da den blev fastsat i 2001. Selv om der ikke blev foretaget nogen uafhængig værdiansættelse, da forkøbsrets aftalen blev indgået i 2001, foretog kommunen dengang sin egen vurdering på grundlag af sin store erfaring på ejendoms markedet i Asker.

Kommunen har anført, at den må have en vis skønsmargen. Ved de værdiansættelser, der blev foretaget i juni 2006 og juni 2008, blev markedsværdien i 2001 sat til henholdsvis 9,6 mio. NOK (med et muligt udsving på +/- 15 %) og 8 mio. NOK. Værdiansættelserne er således i overensstemmelse med salgsprisen i 2001, der er den relevante periode for den værdiansættelse, der skal foretages. Værdiansættelsen af 18. januar 2008 er baseret på forkerte præmisser og tog ikke vigtige faktorer for værdiansættelsen i betragtning.

Forkøbsretten kan ikke anses for at være indrømmet vederlagsfrit, eftersom Asker Brygge til gengæld påtog sig nogle planlægnings- og undersøgelsesforpligtelser. Kommunen fandt ejendommen vanskelig at udnytte, og den ønskede ikke at gennemføre den undersøgelse, som var nødvendig for at afdække de risici, der var knyttet til vanskelige jordbundsforhold og forurening. Den undersøgelse, som Asker Brygge foretog, eliminerede disse risici, og kommunen kunne så sælge ejendommen uden at skulle strides med potentielle købere om disse risici. Den forpligtelse, som Asker Brygge påtog sig, var således af værdi for kommunen.

Kommunen medgiver, at en privat investor ikke ville have indrømmet henstand med betalingen af 70 % af salgssummen uden at kræve renter, men en eventuel statsstøtte på grund af manglende renteopkrævning ville blive anset for de minimis støtte.

4. BEMÆRKNINGER FRA TREDJEPARTER

Asker Brygge har gjort gældende, at Tilsynsmyndigheden ikke kan konkludere, at salget har indebåret statsstøtte.

4.1 Værdien i 2001

Asker Brygge gjorde gældende, at vurderingen af de påståede støtteforanstaltninger skal baseres på de kendsgerninger, som kommunen rådede over på det tidspunkt, hvor den indgik den forkøbsrets aftale, der gav Asker Brygge ret til at købe den pågældende ejendom, dvs. i 2001. Derfor skal ejendommens markedsværdi vurderes på tidspunktet for indgåelsen af forkøbsrets aftalen. Det er ikke Tilsynsmyndighedens rolle at sætte sin egen afgørelse i stedet for kommunens afgørelse om den økonomiske vurdering af ejendommens værdi i 2001. Asker Brygge anfører således, at kommunen rådede over en skønsmargen i forbindelse med sin vurdering af ejendommens markedspris i 2001.

I 2001 må aftalen med Slepden Båttforening (Slepden) og forpligtelsen til at finde en fremadrettet løsning for Slepden betragtes som en servitut på ejendommen, der klart påvirkede dens markedsværdi.

En ændring af ejendommens status ville være nødvendig for at udnytte grunden til erhvervsmæssige formål. Dette var ikke en realistisk mulighed for kommunen i 2001. De forberedende arbejder, der ville være nødvendige forud for en fuldstændig ændring af ejendommens status, er både bekostelige og tidskrævende. Endvidere var der en potentiel risiko for Asker Brygge for, at kommunen og andre offentlige institutioner ikke ville acceptere en ansøgning om ændring af ejendommens status, f.eks. Statens vegvesen og fylkesmanden ("amtmand").

Det må endvidere tages i betragtning, at ejendommen ligger tæt på motorvej E18, hvilket betyder, at ejendommen er udsat for såvel støj fra vejen som forurening. Derudover begrænser beliggenheden tæt ved motorvejen muligheden for at udnytte ejendommen betydeligt. Ifølge udviklingsplanen for motorvejen var det forbudt at bygge tættere på vejen end 35 m. Da ejendommen er meget smal og beliggende tæt på vejen, indebærer denne begrænsning, at næsten 90 % af ejendommen var omfattet af forbuddet. Som det følger af afsnit 1 i aftalen og af udviklingsplanen for offentlige veje, var det endvidere planen, at en del af ejendommen skulle anvendes til en ny vej, der skulle ligge ved siden af den eksisterende motorvej. Den nye vej ville lægge beslag på ca. 1/3 af ejendommen.

Asker Brygge ønskede også at fremhæve usikkerheden med hensyn til de forhold, der gjorde sig gældende for ejendommen. Som anført ovenfor, blev den pågældende ejendom anset for meget vanskelig at udnytte på grund af jordbundsforholdene. Endvidere blev det anset for sandsynligt, at jorden og kystlinjen var stærkt forurenede. Så da Asker Brygge kontaktede kommunen i 2001 med henblik på at købe grunden, anså kommunen det for så godt som umuligt at udnytte grunden til erhvervsmæssige formål. Hverken Asker Brygge eller kommunen havde tilstrækkelige eller konkrete oplysninger om disse forhold, og en udnyttelse ville kræve en omfattende analyse af forholdene på ejendommen. Asker Brygge gør gældende, at ovennævnte begrænsninger må anses for byrder på ejendommen, der klart påvirkede dens markedsværdi.

Endvidere kan Tilsynsmyndigheden ikke basere sin vurdering på efterfølgende faktiske forhold. Hvis den gjorde det, ville det indebære, at Tilsynsmyndigheden baserede sin afgørelse på kendsgerninger, som ikke var til rådighed for kommunen, da den indgik aftalen. En eventuel stigning i ejendommens værdi efter 2001 skyldes arbejde, som er udført af Asker Brygge. Uden det arbejde, der er blevet udført af Asker Brygge, ville området sandsynligvis endnu ikke være blevet udnyttet og have en meget begrænset økonomisk værdi for kommunen.

4.2 Relevansen af værdien i 2007

I det omfang 2007-værdien er relevant, skal Tilsynsmyndigheden tage hensyn til og fradrage den merværdi, der er resultatet af det arbejde, som Asker Brygge udførte i perioden 2001-2007.

4.3 Vederlag for forkøbsretten

Der skal efter Asker Brygges opfattelse tages hensyn til forpligtelsen til at finansiere undersøgelsesarbejdet, der beløber sig til ca. 4 eller 5 mio. NOK, ved vurderingen af vederlaget for Asker Brygges forkøbsret. Generelt er denne metode ikke usædvanlig som grundlag for fastsættelse af prisen for en forkøbsret til uudnyttet jord som i dette tilfælde.

4.4 Værdiansættelserne

Asker Brygges hovedindvending mod værdiansættelserne er, at vurderingen af markedsprisen bl.a. har været baseret på en formodning om, at det var muligt at udbygge marinaen yderligere, og at dette var kommunens og Asker Brygges hensigt. Der henvises til den værdiansættelse, der blev foretaget af TJB Eiendomstaksring, s. 6-9, hvor vurderingseksperter baserer sin vurdering på, at det er muligt at opmudre kystlinjen for at etablere flere bådpladsen og etablere opbevaringssteder for både på jordarealet. Der henvises også til Takstsenterets værdiansættelse, s. 14 og 15, der også baserer sin vurdering på en sådan udnyttelse af ejendommen.

Da aftalen blev indgået i 2001, var det dog ikke kommunens og Asker Brygges hensigt at foretage en sådan udnyttelse af ejendommen, og det blev heller ikke anset for muligt. På grund af de særlige forhold, der kendetegner kystlinjen neden for grunden, og for at undgå at flytte jordmasser og beskadige fundamentet til en vejbro tæt ved ejendommen forbød Statens vegvesen endvidere yderligere opmudring i området.

II. VURDERING

1. EKSISTENSEN AF STATSSTØTTE

Statsstøtte i henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 1

I EØS-aftalens artikel 61, stk. 1 hedder det:

"Bortset fra de i denne aftale hjemlede undtagelser er støtte, som ydes af EF-medlemsstater, EFTA-stater eller ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelige med denne aftale i det omfang, den påvirker samhandelen mellem de kontraherende parter".

1.1 Markedsinvestorprincippet

1.1.1 Indledning

Hvis transaktionen blev gennemført i overensstemmelse med det markedsøkonomiske investorprincip, dvs. hvis kommunen solgte jorden til dens markedsværdi, og hvis betingelserne for transaktionen havde været acceptable for en privat sælger, ville transaktionen ikke have indebåret statsstøtte. Salget af jorden kunne anses for statsstøtte, hvis det ikke var sket til markedspris. Som udgangspunkt bør vurderingen af, om en ejendom er blevet solgt til markedsværdi, finde sted på tidspunktet for indgåelsen af aftalen. Omstændighederne omkring dette jordsalg er ret specielle, idet der findes flere aftaler om salget: en forkøbsrets aftale fra 2001, en forlænget forkøbsrets aftale fra 2004 og en salgsaftale fra 2007.

Forkøbsrets aftalen gav ikke blot Asker Brygge en ret til at erhverve ejendommen på ethvert givet tidspunkt i de kommende år, men fastsatte også prisen for en senere overdragelse. Forkøbsretten indebar derved en mulighed for, at Asker

Brygge kunne følge udviklingen i ejendomspriserne over en årrække og så gøre brug af forkøbsretten til at købe ejendommen til den pris, der var fastsat i 2001. Tilsynsmyndigheden anerkender fuldt ud de offentlige myndigheders ret til også at operere på markedet på kommercielle vilkår, men finder ikke desto mindre grund til omhyggeligt at overveje, om en privat markedsaktør ville have indgået en tilsvarende aftale. Tilsynsmyndigheden har i den forbindelse overvejet, om Asker Brygge betalte for forkøbsretten som sådan, og om de favorable betingelser for køberen blev opvejet af tilsvarende forpligtelser for køber eller rettigheder for sælger.

Tilsynsmyndigheden har konkluderet, at forkøbsrets aftalen som sådan ikke kan siges at opfylde princippet om den private markedsinvestor. Tilsynsmyndigheden har derefter vurderet, om ejendommen blev overdraget til markedsværdi, da salgsaftalen blev indgået i 2007 på grundlag af den pris, der blev aftalt i 2001. Tilsynsmyndigheden har i denne henseende konkluderet, at ejendommen blev solgt under markedsværdien i 2007. Tilsynsmyndigheden har i det følgende for det første vurderet forkøbsrets aftalen fra 2001 (og den forlængelse, der blev undertegnet i 2004) og for det andet vurderet, om det faktiske salg af jordarealet i 2007 fandt sted til markedspris.

1.1.2 Markedsprisen for den forkøbsrets aftale, der blev indgået i 2001

Med hensyn til forkøbsrets aftalen skal det undersøges, om en privat investor, der opererer i en markedsøkonomi, ville have valgt at indgå en tilsvarende aftale vedrørende pris og vilkår som den, der blev indgået mellem Asker kommune og Asker Brygge i 2001. Når Tilsynsmyndigheden foretager denne vurdering, kan den ikke erstatte kommunens kommercielle vurdering med sin egen, hvilket indebærer, at kommunen som sælger af grunden skal råde over en vis skønsmargen. Der kan være nogle kommercielt rationelle grunde til at indgå en aftale på givne vilkår. Hvis der ikke er en plausibel forklaring på kommunens valg, kunne foranstaltningen anses for at være statsstøtte.

På grundlag af de oplysninger, som Tilsynsmyndigheden råder over, var betingelserne for det senere salg fastsat i den forkøbsrets aftale, der blev undertegnet i 2001. Denne aftale gav Asker Brygge en ret, men ikke en forpligtelse, til at købe ejendommen på forud fastsatte vilkår på ethvert givet tidspunkt indtil den 31. december 2009. På den anden side var kommunen forhindret i at sælge ejendommen til anden side i samme periode. De vigtigste træk ved forkøbsrets aftalen, der er relevante for vurderingen af statsstøtten, er i) den aftalte pris på 8 mio. NOK, som er pristalsreguleret, ii) den aftalte ret til genforhandling for Asker Brygge, såfremt ejendomspriserne faldt betydeligt, inden forkøbsretten blev påberåbt (der var ikke en tilsvarende genforhandlingsret for kommunen), iii) betalingen i to rater, idet 70 % af salgsprisen skulle betales senest den 31. december 2011, uden at der ville blive krævet renter for denne udsættelse.

I 2004 forlængede Asker Brygge forkøbsretsaf-talen til 2014, men ændrede ikke nogen af de øvrige betingelser for transaktio-nen ⁽⁴⁾.

Ifølge de oplysninger, som Tilsynsmyndigheden råder over, foretog kommunen ikke en uafhængig værdiansættelse af ejen-dommen, inden den indgik aftalen med Asker Brygge i 2001. Kommunen har forklaret, at den ansatte værdien på grundlag af sin erfaring med markedet for fast ejendom, men der blev ikke givet andre oplysninger end disse til Tilsynsmyndigheden. Det er derfor ikke klart for Tilsynsmyndigheden, på hvilket grundlag kommunen nåede frem til den aftalte pris på 8 mio. NOK for salget af grunden.

Selv hvis det antages, at 8 mio. NOK udgjorde markedsprisen for ejendommen som sådan i 2001 ⁽⁵⁾, bør markedsværdien af andre elementer, som er aftalt i forkøbsretsaf-talen, vurderes. Hvis kun ejendommens markedsværdi skulle lægges til grund, ville det efter Tilsynsmyndighedens opfattelse indebære, at Asker Brygge fik forkøbsretten som sådan vederlagsfrit uden nogen økonomisk modydelse for denne fortrinsret til købet.

Som nævnt ovenfor gjorde denne forkøbsret det muligt for selskabet at følge udviklingen i ejendomspriserne over en årrække. Statistisk set har ejendomspriserne en tendens til at stige med tiden. Endvidere ligger Asker tæt på Oslo og har haft en konstant befolkningstilvækst, noget, der normalt indvirker positivt på ejendomspriserne.

Forkøbsretsaf-talen forhindrede kommunen i at sælge ejen-dommen til en anden køber, og dette bandt kapital, som kommunen kunne have anvendt til andre formål eller have oppebåret renter af. Kommunen ville dog ikke modtage nogen betaling eller modydelse, hvis Asker Brygge besluttede ikke at købe ejendommen.

Endvidere blev forkøbsretsaf-talen forlænget med yderligere 5 år uden vederlag ved forlængelsen i 2004. Forlængelsen gjorde det muligt for Asker Brygge aktivt at rette henvendelse til kommunen med henblik på at ændre ejendommens status med det formål at øge markedsværdien.

I forkøbsretsaf-talen blev der også aftalt visse aspekter i en mulig fremtidig salgsaftale. Asker Brygge havde navnlig med hensyn til ændringen af områdets status en forpligtelse til at afslutte de forberedende arbejder, som skulle munde ud i processen med at ændre ejendommens status. Hvis denne betingelse ikke var opfyldt, kunne Asker kommune bringe aftalen til ophør.

De norske myndigheder har anført, at forkøbsretten ikke kan anses for at være indrømmet vederlagsfrit, eftersom Asker Brygge til gengæld påtog sig nogle planlægnings- og undersø-gelsesforpligtelser. Selv hvis kommunen anså ejendommen for vanskelig at udnytte og ikke ønskede at gennemføre den nødvendige undersøgelse for at afdække risiciene i tilknytning til vanskelige jordbundsforhold og forurening, gav forkøbsrets-

aftalen Asker Brygge mulighed for at arbejde med den i flere år, inden det besluttede sig for at købe ejendommen, hvilket efter Tilsynsmyndighedens opfattelse reducerede risikoen betydeligt. Hvis ejendommens status blev ændret, ville det endvidere øge dens værdi. Derfor indebar forkøbsretsaf-talen ikke nogen reel risiko for Asker Brygge. De beløb, der blev brugt på undersø-gelsen, ville komme køberen til gode, og hvis undersøgelsen viste, at ejendommen var uegnet til udnyttelse, kunne undersø-gelsesarbejderne indstilles og omkostningerne minimeres uden nogen forpligtelse til at købe ejendommen.

Asker Brygge har gjort gældende, at der ved vurderingen af vederlaget for forkøbsretten skal tages hensyn til forpligtelsen til at finansiere undersøgelsesarbejdet, der skulle beløbe sig til ca. 4 eller 5 mio. NOK. Det anføres, at denne metode ikke er usædvanlig som grundlag for fastsættelsen af prisen for en forkøbsret til uudnyttet jord som i dette tilfælde. Tilsynsmyndigheden bemærker, at Asker Brygge ikke har fremlagt doku-mentation for ovennævnte krav. De norske myndigheder har ikke kunnet bekræfte hverken de beløb, der er blevet brugt på undersøgelsen, eller at dette er en gængs metode til fastsættelse af prisen for uudnyttet jord.

Efter Tilsynsmyndighedens opfattelse havde selve forkøbsretten, uanset om der blev gjort brug af den eller ej, en værdi i 2001, da aftalen blev indgået. Den dokumentation og de forklaringer, som Tilsynsmyndigheden hidtil har modtaget, indeholder ingen oplysninger om, at køberen betalte vederlag for forkøbsretten som sådan, hvilket en privat investor ville have accepteret.

I forkøbsretsaf-talen henvises der til Asker Brygges mulighed for at udføre undersøgelsesarbejder på ejendommen med henblik på at ændre dens status, så den kunne udnyttes til andre formål, til gengæld for forkøbsretten til at købe ejendommen til markeds-pris. Der var dog ingen garanti for, at der faktisk ville blive foretaget fyldestgørende undersøgelser på ejendommen. Der var ingen ubetinget forpligtelse til at udføre en bestemt form for undersøgelse, da køberen i stedet kunne vælge ikke at indgå en salgsaftale, f.eks. hvis de indledende undersøgelsesarbejder viste, at projektet ville være urentabelt, eller af andre grunde. Køberens risici i medfør forkøbsretsaf-talen var derfor minimale, hvorimod kommunen ikke ville drage fordel af den, hvis under-søgelse viste, at ejendommen kunne udnyttes. Køber ville så have mulighed for at afvente udviklingen på ejendomsmarkedet over en længere periode og kunne vælge at købe ejendommen til en fast pris på det tidspunkt, hvor det blev anset for mest fordelagtigt for ham. På grundlag af de oplysninger, som Tilsynsmyndigheden råder over, kunne kravet om, at Asker Brygge skulle udføre undersøgelsesarbejder inden for visse tids-frister for at bevare forkøbsretten endvidere ikke betragtes som passende betaling for muligheden for at købe grunden i over-ensstemmelse med markedsinvestorprincippet.

Forkøbsretsaf-talen omfattede også andre elementer, der synes at kunne øge værdien af forkøbsretten. Det første element vedrører prisreguleringsmekanismen. Asker Brygge havde ret til at anmode om genforhandling af prisen, hvis ejendomspriserne i Asker faldt betydeligt, inden forkøbsretten blev påberåbt. Som nævnt ovenfor gav aftalen ikke kommunen en tilsvarende ret til genforhandling, hvis ejendomspriserne steg betydeligt. Ifølge de norske myndigheder var baggrunden for at indføje en ret for Asker Brygge til at genforhandle aftalen, at Asker

⁽⁴⁾ Hændelse # 518079, bilag 1.

⁽⁵⁾ Det vil blive vurderet i afsnit 1.1.2 nedenfor, om dette svarer til markedsprisen.

kommune anså ejendommen for vanskelig at udnytte, bl.a. på grund af den korte afstand til hovedvej E18, hvorfor transaktionen ville indebære en betydelig økonomisk risiko. Tilsynsmyndigheden finder dog, at en privat markedsinvestor ikke ville have indgået en sådan aftale uden en gensidig ret til tilpasning, hvis ejendomspriserne steg eller faldt betydeligt. I den forbindelse synes kommunens ret til at tilpasse prisen efter forbrugerprisindekset ikke at være tilstrækkeligt til at kompensere for manglen på en tilsvarende ret til genforhandling.

Efter Tilsynsmyndighedens opfattelse er forbrugerprisindekset ikke det korrekte indeks, når der skal foretages tilpasninger til ændrede ejendomspriser. Forbrugerprisindekset er en foranstaltning, der vurderer ændringen i gennemsnitsprisen på de forbrugsvarer og tjenester, som husholdningerne køber, og afspejler ikke prisbevægelserne på ejendomsmarkedet. Ejendomspriserne udvikler sig efter et andet mønster end andre priser, og priserne på fast ejendom som den, der er tale om i det konkrete tilfælde, lægges derfor normalt ikke til grund ved fastsættelsen af forbrugerprisindekset.

Endvidere indeholder forkøbsretsafalen Asker kommunes accept af udsættelsen med betalingen af 70 % af den aftalte salgspris indtil senest den 31. december 2011⁽⁶⁾, uden at der kræves renter for denne udsættelse. Ifølge de norske myndigheder blev udsættelsen med betalingen af det fulde beløb uden renter accepteret, fordi ejendommen blev anset for vanskelig at udnytte. Tilsynsmyndigheden finder, at en privat aktør ikke ville have indvilliget i at udsætte betalingen i så lang tid uden at kræve renter. Den finder endvidere, at en privat aktør ikke ville have overdraget den fulde ejendomsret til ejendommen, før betalingen af det fulde beløb var modtaget. Asker kommune er enig i, at en privat investor ville have krævet vederlag for betalingsudsættelsen. Selv om Asker kommune har anført, at en eventuel støtte i denne henseende ville ligge under de minimis-tærsklen, har den ikke fremlagt dokumentation herom.

Af de grunde, som der er redegjort for ovenfor, finder Tilsynsmyndigheden, at en privat aktør ikke ville have indgået en så lang forkøbsretsafale på samme vilkår som Asker kommune uden at kræve vederlag for forkøbsretten og de favorable betingelser som sådan. Ved blot at kræve et vederlag svarende til værdien i 2001 løb Asker kommune risikoen for at yde statsstøtte senere, navnlig hvis ejendomspriserne steg.

Tilsynsmyndigheden konkluderer derfor, at forkøbsretsafalen ikke blev indgået på markedsvilkår, og at eksistensen af statsstøtte derfor ikke kan udelukkes.

Det er derfor nødvendigt at undersøge, om ejendommen blev solgt til en pris, som ligger under markedsværdien.

⁽⁶⁾ Ifølge klausul 3 i salgsaftalen skal betalingen finde sted, inden der påbegyndes byggeaktiviteter, og under alle omstændigheder inden den 31.12.2011, se hændelse nr. # 508884, bilag 1.

1.1.3 Markedsprisen for ejendommen på tidspunktet for salgsaftalen

I 2005 påberåbte Asker Brygge sig forkøbsretten. Selv om betingelserne for salget blev fastsat i forkøbsretsafalen fra 2001, blev salgsaftalen ikke indgået før den 21. marts 2007. De norske myndigheder har forklaret, at salgsprisen ikke var genstand for forhandlinger i 2007, men var blevet aftalt i 2001.

Værdien af ejendommen i 2001 er ikke afgørende for vurderingen af, om der blev ydet statsstøtte i forbindelse med den aktuelle transaktion, eftersom salget ikke fandt sted i 2001, men i 2007. Mens forkøbsretsafalen i 2001 gav Asker Brygge en ret til at købe ejendommen i de næste ti år, havde kommunen i mellemtiden fortsat ejendomsretten til den, så længe Asker Brygge ikke påberåbte sig forkøbsretten. Det relevante tidspunkt for Tilsynsmyndighedens vurdering af eksistensen af statsstøtte er således det tidspunkt, hvor ejendommen blev solgt og overdraget til en ny ejer, dvs. i 2007.

I det følgende vil Tilsynsmyndigheden derfor sammenligne den pris på 8 727 462 NOK, som Asker Brygge betalte på det tidspunkt, hvor salget fandt sted i 2007, med ejendommens markedsværdi.

Ifølge Tilsynsmyndighedens retningslinjer for salg af jord er et salg af jord og bygninger efter et tilstrækkelig publiceret og betingelsesløst udbud, der kan sammenlignes med en auktion, hvor det højeste eller eneste tilbud accepteres, pr. definition et salg til markedsværdien og indeholder følgelig ingen statsstøtte. Alternativt skal der for at udelukke eksistensen af støtte, når et salg af jord gennemføres uden et betingelsesløst udbud, udføres en uafhængig vurdering af en eller flere uafhængige vurderingssagkyndige, før der indledes forhandlinger om salg, for at fastlægge en markedsværdi på grundlag af almindeligt accepterede markedsindikatorer og vurderingsstandarder. Den sagkyndige bør være frit stillet med hensyn til udførelsen af sin opgave, dvs. offentlige myndigheder bør ikke have ret til at øve indflydelse på vurderingens resultat. I det foreliggende tilfælde sørgede Asker kommune ikke for en betingelsesløs udbudsprocedure og indhentede heller ikke en uafhængig ekspertvurdering, inden den indgik aftalen. Derfor kan eksistensen af statsstøtte ikke uden videre udelukkes.

I anmeldelsen har de norske myndigheder fremsendt tre værdiansættelser af ejendommen. Ingen af værdiansættelserne blev foretaget, før forkøbsretsafalen blev indgået i 2001, men fastsatte ejendommens værdi efterfølgende.

Den første rapport af 30. juni 2006 blev udarbejdet af autoriserede ejendomsvurderingsekspertter ved Verditakst AS, Takst Senteret and Agdestein⁽⁷⁾. Ifølge denne rapport var den anslåede værdi af grunden i 2001, dvs. det tidspunkt, hvor forkøbsretsafalen blev indgået, 9,6 mio. NOK med et muligt udsving på +/- 15 %. Dette synes dog at være en meget omtrentlig vurdering. Vurderingsekspertterne værdiansatte ganske enkelt ejendommen ud fra det tilladte anvendelsesformål (primært som marina) i overensstemmelse med de eksisterende forskriftsrammer på tidspunktet for vurderingen (der var de samme som i 2001) og værdien med en alternativ kombineret

⁽⁷⁾ Hændelse nr. # 508884, bilag 9 til anmeldelsen.

anvendelse til marina, beboelse og erhverv, og fastsatte ejendommens værdi til middelværdien af disse to alternativer⁽⁸⁾. Som forklaret ovenfor er det dog grundens værdi i 2007, hvor ejendommen blev solgt og overdraget til den nye ejer, der er relevant for vurderingen af eksistensen af statsstøtte.

Sammen med anmeldelsen fremsendte de norske myndigheder yderligere to værdiansættelser, som TJB Eiendomstaksering – Ek & Mosveen AS – Bjørn Aarvik havde foretaget på kommunens vegne. I den første rapport af 18. januar 2008⁽⁹⁾ var markedsværdien af grunden i 2007 vurderet til 26 mio. NOK. Da aftalen mellem kommunen og Asker Brygge blev indgået i 2001, blev denne pris nedsat til 2001-værdier. Hvis man anvender en nedsættelsessats på 5,5 % over 7,5 år, svarede den nedsatte værdi på 26 mio. NOK i 2007 til 17 mio. NOK i 2001.

I den anden rapport af 16. juni 2008⁽¹⁰⁾ TJB vurderede Eiendomstaksering – Ek & Mosveen AS – Bjørn Aarvik grundens værdi til 12 mio. NOK i 2007. Hvis man anvender den samme nedsættelsessats som før (dvs. 5,5 % over 7,5 år), svarede den nedsatte værdi på 12 mio. NOK i 2007 til 8 mio. NOK i 2001. Forskellen mellem de to rapporter er således 9 mio. NOK baseret på ejendommens værdi i 2001 og 14 mio. NOK for ejendommens værdi i 2007.

De norske myndigheder har forklaret, at denne difference primært skyldes den forventede værdinedsættelse af en yderligere forpligtelse for Asker Brygge som følge af, at Slependsen Båtforening AS skulle benytte en del af ejendommen⁽¹¹⁾. Forkøbsrets aftalen fra 2001 indeholder en klausul om, at en del af ejendommen skulle udlejes til Slependsen Båtforening som marina til mindre både, og at Asker Brygge skulle kompensere for denne ret til en marina til mindre både/yde kompensation til Asker kommune, hvis udnyttelsen af ejendommen blev påbegyndt inden lejekontraktens udløb. Lejekontrakten udløb i juni 2009. Det fremgår endvidere af klausul 3 i forkøbsrets aftalen, at Asker Brygge sammen med Asker kommune skal nå frem til en tilfredsstillende løsning på Slependsen Båtforenings behov inden for dette aktivitetsområde på tidspunktet for aftalen.

Da forkøbsrets aftalen blev indgået i 2001, betalte Slependsen Båtforening en årlig leje på 19 500 NOK til Asker kommune⁽¹²⁾. Selv om det var vanskeligt at fastslå de nøjagtige økonomiske følger af forpligtelsen for Asker Brygge på det tidspunkt, hvor forkøbsrets aftalen blev indgået, undertegnede Asker Brygge og Slependsen Båtforening en aftale den 1. juni 2006, ifølge hvilken sidstnævnte skulle betale 850 000 NOK (jf.

klausul 2 i aftalen)⁽¹³⁾. Ifølge forklaringerne fra de norske myndigheder var værdiansættelsen fra januar 2008 baseret på en forkert fortolkning af en aftale mellem Asker Brygge og Slependsen Båtforening, eftersom den ikke afspejlede sidstnævntes ret til kun at betale 850 000 NOK for det pågældende område. Vurderingsekspertene fortolkede klausulen i forkøbsrets aftalen således, at Slependsen Båtforening ville have ret til at leje eller købe bådpladserne til markedspris efter lejekontraktens udløb. De norske myndigheder mener dog, at beløbet på 850 000 NOK, der repræsenterer opfyldelsen af forpligtelsen over for Slependsen Båtforening, skulle tages i betragtning, da ejendommens markedsværdi blev vurderet for 2001 og 2007. Asker kommune pålagde således TJB Eiendomstaksering – Ek & Mosveen AS – Bjørn Aarvik at lægge 850 000 NOK til grund for værdiansættelsen af Slependsen Båtforenings 65 bådpladser i deres vurdering af 16. juni 2008. Tilsynsmyndigheden finder, at dette beløb er relevant for fastsættelsen af ejendomsværdien for 2007, da den var en kendt oplysning på det pågældende tidspunkt.

Endvidere tog vurderingen fra juni 2008 hensyn til risiciene i tilknytning til jordforurening som pointeret af kommunen⁽¹⁴⁾. Endelig omfattede vurderingen fra juni 2008 ikke længere opbevaring af både neden for vejen (E 18), som pointeret af kommunen⁽¹⁵⁾.

Asker Brygge har anfægtet gyldigheden af vurderingerne. Asker Brygges vigtigste indvending er, at vurderingerne er baseret på, at det er muligt at opmudre kystlinjen for at etablere flere bådpladser og opbevaringssteder for både på jordarealet. Ifølge Asker Brygge ville der slet ikke kunne påregnes nogen udnyttelse af ejendommen i 2001, og Statens vegvesen havde forbudt yderligere opmudring i området⁽¹⁶⁾.

Tilsynsmyndigheden bemærker, at Asker Brygge ikke havde fremlagt dokumentation for, at de saglige præmisser for vurderingen i juni 2008 er ukorrekte. Tilsynsmyndigheden bemærker endvidere, at kommunen ikke har anfægtet gyldigheden af vurderingen fra juni 2008, som den tilsyneladende anser for at være ret præcis⁽¹⁷⁾. Kommunen henviser derimod i sine bemærkninger til Tilsynsmyndigheden til vurderingen af den

⁽⁸⁾ Hændelse nr. # 508884, bilag 9 til anmeldelsen, s. 15 i vurderingen.

⁽⁹⁾ Hændelse nr. # 508884, bilag 5 til anmeldelsen.

⁽¹⁰⁾ Hændelse nr. # 508884, bilag 3 til anmeldelsen.

⁽¹¹⁾ Hændelse nr. # 518079, kommunens brev til Tilsynsmyndigheden af 11.5.2009, s. 2–3.

⁽¹²⁾ Dette beløb blev fastsat på grundlag af en aftale, der blev indgået i 1999 mellem Asker kommune og Slependsen Båtforening. Bilag 8 til brevet af 11.5.2009, hændelse nr. # 518079.

⁽¹³⁾ Aftalen blev vurderet af advokatfirmaet Hjort, se hændelse nr. # 508884, bilag 7.

⁽¹⁴⁾ Hændelse nr. # 508884, jf. bilag 3 til anmeldelsen, s. 5 i vurderingen, og kommunens brev til vurderingsekspertene af 5.5.2008, bilag 8 til anmeldelsen, og kommunens bemærkninger i sit brev til Tilsynsmyndigheden af 29.1.2010, s. 3–4, hændelse nr. # 544706.

⁽¹⁵⁾ Hændelse nr. # 508884, jf. bilag 3 til anmeldelsen, s. 4 og 7 i vurderingen, og kommunens brev til vurderingsekspertene af 5.5.2008, bilag 8 til anmeldelsen, og kommunens bemærkninger i sit brev til Tilsynsmyndigheden af 29.1.2010, s. 4 (punkt 3.3, sidste afsnit), hændelse nr. # 544706.

⁽¹⁶⁾ Hændelse nr. # 545173, bemærkninger fra Asker Brygge, punkt 4.

⁽¹⁷⁾ Hændelse nr. # 544706, s. 3–4, og hændelse nr. # 518079, kommunens brev til Tilsynsmyndigheden, hvor den lægger vurderingen til grund for redegørelsen for beregningerne af det eventuelt ydede støttebeløb som angivet i anmeldelsen til Tilsynsmyndigheden.

del, hvor den overvejer opmudring (i forbindelse med vurderingen af jordforureningen), og fremsætter ingen bemærkninger om, at opmudring ikke ville være muligt overhovedet. Tilsynsmyndigheden kan derfor ikke se, at der er blevet fremlagt dokumentation, som giver anledning til at anfægte de faktiske præmisser for vurderingen i juni 2008.

Prisen for grunden i 2007 er fastsat i de to rapporter fra Ejen­domstaksering – Ek & Mosveen AS – Bjørn Aarvik. Den første rapport, der blev udarbejdet i 2008, vurderede værdien af grunden til 26 mio. NOK, altså langt over den pris på 8,7 mio. NOK, som Asker Brygge AS betalte. Ved den seneste (og laveste) værdiansættelse, dvs. i den anden rapport af 16. juni 2008⁽¹⁸⁾, blev markedsværdien af grunden i 2007 anslået til 12 mio. NOK, hvilket er 3 272 538 NOK mere end den pris, der blev betalt. I modsætning til den første rapport baserer den anden rapport sig ifølge oplysningerne fra Asker kommune på mere nøjagtige oplysninger, som var kendt i 2007, dvs. på det tidspunkt, hvor salget blev endeligt gennemført.

Asker Brygge har hævdet, at Tilsynsmyndigheden, i det omfang 2007-værdien er relevant, skal tage hensyn til og fradrage den merværdi, der er resultatet af de arbejder, som Asker Brygge udførte i perioden 2001-2007. Arbejderne bestod i Asker Brygges undersøgelse af ejendommen⁽¹⁹⁾.

Efter Tilsynsmyndighedens opfattelse er der ikke noget grundlag for at fradrage værdien af de arbejder, som Asker Brygge udførte i perioden 2001-2007. I denne henseende bemærker Tilsyns­myndigheden, at værdiansættelserne fra 2008 var baseret på ejendommens lovmæssige status, som den var i 2001 og 2007. Bestemmelserne var uændrede siden 1998 ifølge værdi­ansættelsen fra juni 2008⁽²⁰⁾. Ejendommens forventede anvendelsesformål blev således anset for at være som marina og opbevaringsområde for både i 2001 og 2007⁽²¹⁾. Tilsyns­myndigheden kan ikke se, at denne vurdering blev påvirket som følge af den undersøgelse, som Asker Brygge foretog. Derudover nævnes i vurderingen fra juni 2008 risikoen for jordforurening, men det tilføjes, at vurderingsekspertene ikke har undersøgt sagen nærmere⁽²²⁾. Det ser således ud til at være rigtigt, at vurderingsekspertene ikke tog hensyn til den undersøgelse, som Asker Brygge havde foretaget, da de vurderede værdien af grunden.

Som nævnt ovenfor var vurderingen fra juni 2008 baseret på, at området skulle benyttes som marina, i overensstemmelse med de eksisterende bestemmelser. Det ser dog ud til, at Asker Brygge allerede i 2001 indså, at der var et potentiale i at udnytte ejendommen. Et sådant potentiale ville normalt svare til en merværdi. Kommunen fremhævede således i sit brev af 11. april 2008 til vurderingsekspertene, at de burde overveje, om sandsynligheden for tilpassede bestemmelser (formodentligt i retning af et mere rentabelt anvendelsesformål) burde vurderes. Vurderingsekspertene afviste dog at tage hensyn til muligheden for tilpassede bestemmelser, da de anså dette for spekulativt.

⁽¹⁸⁾ Bilag 3 til anmeldelsen.

⁽¹⁹⁾ Hændelse nr. # 545173, punkt 3.

⁽²⁰⁾ Se hændelse nr. # 508884, bilag 3.

⁽²¹⁾ Jf. hændelse nr. # 508884, bilag 3, værdiansættelsen, s. 6-7.

⁽²²⁾ Jf. hændelse nr. # 508884, bilag 3, s. 5 i værdiansættelsen.

Vurderingsekspertene tilføjede, at vurderingen ville være helt anderledes (dvs. betydeligt højere), hvis vurderingen var baseret på, at der blev givet tilladelse til boliger og erhverv på ejendommen⁽²³⁾.

Tilsynsmyndigheden nærer en vis tvivl om, hvorvidt en privat investor ville have taget hensyn til sandsynligheden for, at ejendommens status ville blive ændret med henblik på et andet og mere rentabelt anvendelsesformål fremadrettet, og hvorvidt sådanne muligheder ville have ført til en højere markedsværdi, dvs. (væsentligt) højere end vurderingen fra juni 2008. Tilsyns­myndigheden har dog noteret sig den særlig usikkerhed omkring den fremtidig anvendelse af ejendommen, bl.a. forureningsaspekterne og de lovmæssige krav i relation til grundens beliggenhed tæt ved motorvejen. Derfor er vurderingen fra 2008, der ikke tog hensyn til en mulig udnyttelse af ejendommen til et andet anvendelsesformål end det eksisterende, beskeden, men forekommer efter Tilsynsmyndighedens opfat­else præcis, når man tager de særlige karakteristika ved den vurderede ejendom i betragtning.

Derfor konkluderer Tilsynsmyndigheden, at salget af grunden gbnr. 32/17 i 2007 til en pris af 8 727 462 NOK lå under markedsprisen på 12 mio. NOK, som var resultatet af den uafhængige ekspertvurdering, der blev foretaget i juni 2008, og som de norske myndigheder fremlagde.

1.1.4 Konklusion vedrørende markedsinvestorprincippet

Af ovennævnte grunde finder Tilsynsmyndigheden, at den pris, der blev aftalt i forkøbsretsaftalen, ikke svarede til markedsprisen for en sådan aftale, der burde afspejle ejendomsværdien på tidspunktet for indgåelsen af aftalen kombineret med værdien af forkøbsretten og de særlige ordninger, der blev indrømmet køber. Tilsynsmyndigheden finder endvidere, at den faktiske pris, der blev fastlagt i salgsaftalen, ikke svarede til ejendommens markedspris på det tidspunkt, hvor salgsaftalen blev indgået. Derfor konkluderer Tilsynsmyndigheden, at salget af grunden gbnr. 32/17 til Asker Brygge AS i 2007 til en pris af 8 727 462 NOK ikke blev gennemført i overensstemmelse med markedsinvestorprincippet.

1.2 Statsmidler

For at foranstaltningen kan karakteriseres som statsstøtte, skal den være ydet af staten eller ved hjælp af statsmidler. Begrebet stat henviser ikke blot til centralregeringen, men omfatter alle niveauer af den statslige forvaltning (herunder kommunerne) samt offentlige virksomheder.

Eftersom kommunen har solgt grunden til under dens markedspris, har den mistet indtægter. Under disse omstændigheder burde Asker Brygge have betalt mere for grunden, og der er derfor blevet overført midler fra kommunen.

⁽²³⁾ Jf. hændelse nr. # 508884, bilag 8, kommunens brev, s. 2, og vurderingseksperternes (udaterede) brev, s. 1.

Derfor finder Tilsynsmyndigheden, at eftersom salget ikke fandt sted på markedsvilkår, har der været involveret statsmidler i henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

1.3 Begunstigelse af visse virksomheder eller visse produktioner

For det første skal foranstaltningen give Asker Brygge fordele, der fritager det for omkostninger, som normalt afholdes over dets budget. Da transaktionen fandt sted på favorable vilkår, idet Asker Brygge ville have betalt en højere pris for ejendommen, hvis salget af grunden havde fundet sted i overensstemmelse med markedsinvestorprincippet, og skulle have betalt markedsrenter af lånet, hvis det skulle have lånt det samme beløb i en bank, modtog selskabet en fordel i henhold til statsstøtteregele.

I brevet af 11. maj 2009⁽²⁴⁾ forklarede kommunen, hvordan den beregnede størrelsen af den mulige støtte, der blev anslået til 5,3 mio. NOK i punkt 5 i anmeldelsesformularen til Tilsynsmyndigheden⁽²⁵⁾. Vurderingen bygger på forskellen mellem værdiansættelsen fra juni 2008⁽²⁶⁾ (der fastlagde grundens værdi i 2007, da salgsaftalen blev indgået) og salgssummen, hvilket giver ca. 3,3 mio. NOK. Derudover har kommunen tilføjet den økonomiske fordel ved den udsatte betaling af de resterende 70 % af salgsprisen. Kommunen har baseret sine beregninger på en rente på 7 % i en periode på fire år og ni måneder af et beløb på 6 mio. NOK og fundet, at den fordel, der er blevet ydet gennem dette lån på lempelige vilkår, højst udgør 2 mio. NOK.

For det andet skal foranstaltningen være selektiv på den måde, at den begunstiger "visse virksomheder eller visse produktioner". Der er kun én, som kan have draget fordel af den vurderede foranstaltning, nemlig Asker Brygge. Foranstaltningen er derfor selektiv.

1.4 Fordrejning af konkurrencen og påvirkning af samhandelen mellem kontraherende parter

Støtten skal fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen mellem EØS-aftalens kontraherende parter.

En støtteforanstaltning ydet af staten ville styrke Asker Brygges stilling i forhold til andre virksomheder, der er aktive konkurrenter inden for samme forretningsområder, nemlig fast ejendom og udnyttelse af ejendomme. Enhver ydelse af støtte styrker modtagerens stilling i forhold til konkurrenterne og fordrejer derfor konkurrencen, jf. EØS-aftalens artikel 61, stk. 1. Såfremt selskabet er aktivt på områder, der er omfattet af samhandelen inden for EØS, er kravene i EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, til, hvornår en foranstaltning udgør statsstøtte, opfyldt. Erhvervet med at udnytte fast ejendom er i princippet og i praksis åbent for samhandel inden for EØS. Tilsynsmyndig-

heden konkluderer derfor, at støtten truer med at fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen i strid med EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

1.5 Konklusion

Af ovennævnte grunde finder Tilsynsmyndigheden, at transaktionen vedrørende salget af grund gbnr 32/17 til Asker Brygge som fastsat i forkøbsrets aftalen, der blev indgået i 2001, og senere aftaler, indebærer ydelse af statsstøtte.

2. PROCEDUREKRAV

De norske myndigheder indsendte en anmeldelse af salget den 13. februar 2009 (hændelse nr. 508884). De norske myndigheder indgik forkøbsrets aftalen om vilkårene for købet af grunden i 2001 og gennemførte salget den 21. marts 2007, da salgsaftalen blev indgået. Salget blev gennemført, inden Tilsynsmyndigheden havde truffet endelig beslutning om dets gyldighed. Tilsynsmyndigheden konkluderer derfor, at de norske myndigheder ikke overholdt deres forpligtelser i medfør af artikel 1, stk. 3, i del I i protokol 3.

3. STØTTENS FORENELIGHED

Støtteforanstaltninger, der er omfattet af EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, er generelt uforenelige med EØS-aftalens funktion, medmindre de opfylder en af undtagelsesbetingelserne i EØS-aftalens artikel 61, stk. 2 eller 3.

Undtagelsen i artikel 61, stk. 2, finder ikke anvendelse på den pågældende støtte, der ikke har til formål at nå nogen af de mål, der er omhandlet i denne bestemmelse. EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra a) eller b), finder heller ikke anvendelse på det foreliggende tilfælde. Endvidere er det område, hvor ejendommen er beliggende, ikke berettiget til regionalstøtte i medfør af EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra c).

Tilsynsmyndigheden finder derfor, at den vurderede transaktion ikke kan være berettiget i henhold til statsstøttebestemmelserne i EØS-aftalen.

4. TILBAGESØGNING

I sager om ulovlig støtte, hvor denne støtte findes uforenelig, jf. artikel 14 i del II i protokol 3 til aftalen om Tilsynsmyndigheden og Domstolen, pålægger Tilsynsmyndigheden som hovedregel den berørte EFTA-stat at kræve støtten tilbage fra modtageren.

Tilsynsmyndigheden er af den opfattelse, at ingen generelle principper udelukker tilbagebetaling i det foreliggende tilfælde. I overensstemmelse med fast retspraksis er ophævelsen af en ulovlig støtte gennem tilbagesøgning den logiske følge af, at støtten er fundet ulovlig. Derfor kan tilbagesøgningen af ulovligt ydet statsstøtte med henblik på at genoprette den tidligere situation principielt ikke betragtes som en foranstaltning, der ikke står i rimeligt forhold til formålene i EØS-aftalens bestemmelser om statsstøtte. Ved denne tilbagebetaling mister støttemodtageren jo den fordel, der var opnået på markedet i forhold

⁽²⁴⁾ Hændelse nr. # 518079, s. 1-2.

⁽²⁵⁾ Hændelse nr. # 508884, bilag 1, anmeldelsesformularen, punkt 5.

⁽²⁶⁾ Af de tre vurderinger er vurderingen fra juni 2008, hvor grundens markedsværdi i 2007 blev anslået til 12 mio. NOK, efter Tilsynsmyndighedens opfattelse den bedste indikator for ejendommens markedsværdi i 2007.

til konkurrenterne, og situationen fra tiden før ydelsen af støtte er genoprettet⁽²⁷⁾. Det fremgår også af dette formål med tilbagebetalingen, at Tilsynsmyndigheden normalt ikke, bortset fra usædvanlige omstændigheder, kan undlade at udøve den skønsbeføjelse, som tilkommer den efter Domstolens praksis, når Tilsynsmyndigheden anmoder den pågældende EFTA-stat om at tilbagebetale den ulovligt ydede støtte, eftersom Tilsynsmyndigheden alene herved genopretter den oprindelige situation⁽²⁸⁾. Endvidere har den kontrol, som Tilsynsmyndigheden skal føre med statsstøtte i medfør af protokol 3 til aftalen om Tilsynsmyndigheden og Domstolen, sit grundlag i ufravigelige principper, hvorfor støttemodtagerne principielt ikke kan have nogen berettiget forventning om, at den støtte, de har modtaget, er lovlig, medmindre den er blevet ydet under iagttagelse af den i nævnte protokolbestemmelser fastlagte procedure⁽²⁹⁾. Der er ingen usædvanlige omstændigheder i denne sag, som ville have ført til berettigede forventninger hos støttemodtagerne.

Tilbageøgningen af uberettiget ydet statsstøtte bør omfatte rentes rente i overensstemmelse med artikel 14, stk. 2, i del II i protokol 3 til aftalen om Tilsynsmyndigheden og Domstolen og artikel 9 og 11 i Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 195/04/KOL af 14. juli 2004.

5. KONKLUSION

Tilsynsmyndigheden konkluderer, at de norske myndigheder ulovligt har gennemført den pågældende støtte i strid med artikel 1, stk. 3, i del I i protokol 3.

Vilkårene for salget af ejendommen på Nesøyveien 8, gnr. 32 bnr. 17, til Asker Brygge AS indebærer statsstøtte, som – af de grunde, der er redegjort for ovenfor – ikke er forenelig med EØS-aftalens funktion og bør tilbagebetales fra datoen for indgåelsen af salgsaftalen, dvs. den 21. marts 2007 —

VEDTAGET DENNE BESLUTNING:

Artikel 1

Asker kommunes salg af grunden på Nesøyveien 8, gnr. 32 bnr. 17, til Asker Brygge AS udgør statsstøtte, som ikke er forenelig med EØS-aftalens funktion, jf. EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

Artikel 2

De norske myndigheder træffer alle nødvendige foranstaltninger til at tilbagebetale den i artikel 1 omhandlede støtte, som ulovligt er ydet Asker Brygge AS, fra modtageren.

Artikel 3

Tilbageøgningen skal finde sted omgående i overensstemmelse med procedurerne i den nationale lovgivning, forudsat at de giver mulighed for øjeblikkelig og effektiv gennemførelse af beslutningen. Den støtte, der skal tilbagebetales, omfatter renter og rentes rente fra det tidspunkt, hvor den blev stillet til rådighed for Asker Brygge AS, og indtil den faktisk er tilbagebetalt. Renten beregnes på grundlag af artikel 9 i EFTA-Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 195/04/KOL.

Artikel 4

Senest den 13. september 2011 underretter Norge Tilsynsmyndigheden om det samlede beløb (hovedstol og renter), der skal tilbagebetales fra modtageren, samt om de planlagte eller trufne foranstaltninger til tilbageøgning af støtten.

Senest den 13. november 2011 skal Norge have gennemført Tilsynsmyndighedens beslutning og have tilbageøget støtten fuldt ud.

Artikel 5

Denne besluttet er rettet til Kongeriget Norge.

Artikel 6

Kun den engelske udgave af denne beslutning er autentisk.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2011.

På EFTA-tilsynsmyndighedens vegne

Oda Helen SLETNES
Formand

Sverrir Haukur GUNNLAUGSSON
Medlem af kollegiet

⁽²⁷⁾ Sag C-350/93, *Italien mod Kommissionen*, Sml. 1995 I, s. 699, præmis 22.

⁽²⁸⁾ Sag C-75/97, *Belgien mod Kommissionen*, Sml. 1999 I, s. 3671, præmis 66, og sag C-310/99, *Italien mod Kommissionen*, Sml. 2002 I, s. 2289, præmis 99.

⁽²⁹⁾ Sag C-169/95, *Italien mod Kommissionen*, Sml. 1997 I, s. 135, præmis 51.

ABONNEMENTSPRISER 2012 (ekskl. moms, inkl. normale forsendelsesomkostninger)

EU-Tidende, L- + C-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	1 200 EUR pr. år
EU-Tidende, L- + C-udgaven, papirudgave + årlig dvd	22 officielle EU-sprog	1 310 EUR pr. år
EU-Tidende, L-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	840 EUR pr. år
EU-Tidende, L- + C-udgaven, månedlig kumulativ dvd	22 officielle EU-sprog	100 EUR pr. år
Supplement til EUT (S-udgaven), udbud og offentlige kontrakter, dvd, 1 udgave pr. uge	Flersproget: 23 officielle EU-sprog	200 EUR pr. år
EU-Tidende, C-udgaven — udvælgelsesprøver	Sprog iht. udvælgelsesprøve(r)	50 EUR pr. år

Den Europæiske Unions Tidende, der udkommer på EU's officielle sprog, fås i abonnement i 22 sprogudgaver. EU-Tidende omfatter L-udgaven (retsforskrifter) og C-udgaven (meddelelser og oplysninger).

Der abonneres særskilt på hver sprogudgave.

I henhold til Rådets forordning (EF) nr. 920/2005, offentliggjort i EU-Tidende L 156 af 18. juni 2005, er Den Europæiske Unions institutioner midlertidigt fritaget for forpligtelsen til at udarbejde og offentliggøre alle retsakter på irsk. Irske udgaver af EU-Tidende vil derfor blive markedsført særskilt.

Abonnementet på supplementet til EU-Tidende (S-udgaven (udbud og offentlige kontrakter)) omfatter alle udgaver på de 23 officielle sprog på én dvd.

Abonnenter på *Den Europæiske Unions Tidende* kan uden ekstra omkostninger rekvirere eksemplarer af diverse bilag til EU-Tidende (C ... A-udgaver). Abonnenterne gøres opmærksom på udgivelsen af bilagene ved hjælp af »meddelelser til læserne« i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Salg og abonnementer

Betalingsabonnementer på diverse tidsskrifter, som f.eks. *Den Europæiske Unions Tidende*, kan købes gennem vore salgsganter. Listen over salgsganterne findes på internettet:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_da.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) giver direkte og gratis adgang til EU-retten. Via dette netsted kan man konsultere *Den Europæiske Unions Tidende*, og netstedet indeholder endvidere traktaterne, retsforskrifter, retspraksis og forberedende retsakter.

Yderligere oplysninger om Den Europæiske Union findes på: <http://europa.eu>

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA